

ས་གནས་གཞུང་གཉིས་པའི་ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ།
 ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པ།

ཚོང་ཁག་ཚྲིམ་འདུའི་བྱ་རིམ་དང་གྲོས་ཚད།

རང་ལྷགས་གནས་ལོ་ ས་མོ་ཕག་ལོ་ རང་ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༥ ལས་ ༡༤
ཚུན་ནས་ གྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ གྱི་ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༥ ལས་ ༡༤ ཚུན།

༼དཀར་ཆག༽

ཨང་	གནད་དོན་	ཤོག་གྲངས།
༠༡	འགོ་འབྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ།	༡
༠༢	འགོ་འབྱེད་གསུང་བཤད།	༡
༠༣	བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལུ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༣-༩
	༡༡༽ འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་བྲི་བཀོད་དང་གྲོས་དོན་ དེ་ལས་གྲོས་ཚད།	༣-༣༠
༠༤	ཁ༡༽ ཆོས་དང་ལམ་སྲོལ་གྱི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༣༠-༣༩
	ག༡༽ ལམ་སེལ་གྱི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༣༩-༤༩
	ང༡༽ མི་སྟོབས་ཀྱི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༥༠
	ཅ༡༽ བཟོ་སྐྱུན་གྱི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༥༠-༥༩
	ཆ༡༽ ཁྲིམ་བཟོ་གི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༦༩
	ཇ༡༽ སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས་ཀྱི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༧༩-༨༧
	ཉ༡༽ ཤེས་རིག་གི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༨༧-༩༩
	༩༡༽ བྱུང་འཕྲུལ་གྱི་གྲོས་དོན་དང་གྲོས་ཚད།	༩༩-༡༠༠

	ཐ། གསུང་གོས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་ གོས་དོན་དང་གོས་ཚད།	༤༡-༤༤
༠༥	མཚུག་གོས་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་རིམ།	༤༤-༤༧
༠༦	འཇུག་མི་དང་ལྷ་རྟོག་པའི་མིང་བོ།	i-iii

དང་པ། འགོ་འབྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ།

༤ ས་གནས་གཞུང་གཉིས་པའི་ རྫོང་ཁག་ཚོཌ་འདུ་ཐེངས་ལྔ་ པ་འདི་ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ས་མོ་ཕག་ལོ་ རང་ལྗེ་༠༤ པའི་ཆེས་ཀྱལ་ ལུ་འམ་ སྤྱི་ཆེས་༡༥/༠༤/༢༠༡༩ ལུ་ གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱར་ སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན་མ་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ ཁྱི་འཛིན་རོ་ཆབ་ཀྱི་ དབུ་བཞུགས་ཐོག་ སྤུམ་གནས་བཏན་ དགོས་རྫོང་བདག་ དགོས་དང་དཔོན་ རྫོང་རབ་ དུང་པ་ ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ དེ་ལས་ རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ཀྱི་ལྷ་རྟོག་པ་ ལུང་ཕྱོགས་དང་སྤེ་ཆན་འགོ་དཔོན་ཚུ་ འཛུམས་ཏེ་ རང་ལུགས་སྤར་སྒོལ་བཟང་པོ་ བཞུགས་གཤམ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པའི་ འགོ་བརྩུགས་གནང་ཡོད།

གཉིས་པ། ཁྱི་འཛིན་རོ་ཆབ་ཀྱི་གསུང་བཤད།

༥ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ས་མོ་ཕག་ལོ་ ལྗེ་ལྔ་ པའི་ཆེས་ཀྱལ་ ལུ་འམ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྗེ་༤ པའི་ཆེས་ཀྱལ་ ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ལྔ་ པ་ཚོགས་ནི་ཟེར་ ལུ་བ་སྤུམ་མ་བཞིན་དུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ནང་འབྱོན་གནང་མི་ དགོས་རྫོང་བདག་གི་ དབུ་གཙོས་པའི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཡོངས་དང་ ལུང་ཕྱོགས་དང་ལས་འཛིན་ སྤེ་ཆན་ཁག་གི་འགོ་དཔོན་ཡོངས་ལུ་ འབྱོན་པ་ལེགས་སོ་ཟེར་ལུ་ཞིན་མ་ལས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་དགོས་པའི་ གནད་དོན་གཙོ་བོ་ར་ འཆར་གཞི་༡༢ པའི་ ལོ་ངོ་དང་པ་ ཕྱིས་ལོ་༢༠༡༤-༢༠༡༩ ལོའི་ སྤྱི་བ་འབྲས་སྤྱ་ལུ་ཕུལ་ནི་དང་ གཉིས་པ་ ཕྱིས་ལོ་༢༠༡༩-༢༠༢༠ ལོའི་འཆར་དངུལ་ དེ་ལས་ རྫོང་ཁག་གནང་སྤྱིན་མ་དངུལ་ཚུ་ གཞུང་སྐྱོང་མཆོག་འགྱུར་གྱི་གན་ཡིག་ཚུ་ ཆ་འཛིག་མཛད་ནི་ དེ་ལས་ ཁུངས་དང་

ལས་སྡེ་ རྟེན་འོག་ཁག་ལས་སྟོན་པའི་ གོས་གཞི་ཚུ་གྱུར་ གསུང་གོས་གནང་ནི་ཟེར་
ཞུ་ཞིན་ལས་ གསུང་གོས་འགོ་བཙུགས་ཡོད།

གསུམ་པ། འདས་པའི་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ ༤ པ་དང་ དམིགས་གསལ་རྫོང་
ཁག་ཚོགས་འདུའི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ཞུ།

༣ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཡིག་ཚང་ལས་ཚོགས་དྲུང་གིས་ འདས་པའི་ཚོགས་འདུ་
ནང་གསུང་གོས་གནང་ཡོད་པའི་ གོས་ཚད་ལྟར་ སྤྱི་ཚོགས་ སྟན་ཁག་དང་ལས་སྡེ་
དེ་ལས་ རྟངས་འཁོད་ལུ་ ཞུ་ཡིག་སྤུལ་ཡོད་མི་ཚུའི་ བཀའ་ལན་སྟོན་མ་སྟོན་གྱི་སྐོར་
སྟན་ཞུ་ཚོགས་དམངས་ལུ་ སྟན་སྟོན་ཞུ་ཡོད།

ཚོགས་དམངས་གྱི་ཁ་བྱག་ལས་ འདས་པའི་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ནང་ལུ་ རྫོང་ཉམས་
གསེའི་སྐོར་ལས་ གསུང་གོས་ཚུ་ཞིབ་ཞིབ་སྡེ་གནང་ཞིན་ལས་ གཞུང་ལུ་ཞུ་བ་སྤུལ་
ཡོད་མི་འདི་ རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་བསྐྱར་གནང་མི་ལུ་ གཞུལ་མ་སྐྱང་རྫོང་ཁག་གི་ མི་
སེར་ཡོངས་ལས་ བཀའ་བློན་དགའ་འཛོར་ཞུ་བ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁ་བྱག་ལས་
ཞུ་དགོ་པའི་གོས་ཚད་གྲུབ།

དེ་ལས་ ཤིང་མཁར་དམངས་མི་གིས་ འཆར་གཞི་དང་འབྲིལ་ཏེ་ ལས་སྡེ་ཚུ་མ་ཚུད་
རུང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁ་བྱག་ལས་ གོས་ཚད་གྲུབ་སྟེ་
ཞུ་བ་ཚུ་སྤུལ་བའི་སྐབས་སུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཚང་ལ་ལུ་གཅིག་ལས་ རོས་ལེན་
ལེགས་ཤོམ་ཅིག་མེད་པའི་སྐོར་ལས་ཞུ་བའི་ཤུལ་ དུམ་ཐང་དང་ཤིང་མཁར་བར་ན་ལུ་
སྐུམ་འཁོར་ལམ་སེལ་ནིའི་གོ་སྐབས་མེད་རུང་ རྟེན་འོག་ནང་ལུ་ ཉེ་མ་ལས་ ཡོད་
པའི་ མི་ལམ་འདི་ ལྟ་བཤལ་པ་ཚུའི་དོན་ལུ་ ལེགས་བཅོས་འབད་དེ་གནང་དགོ་པའི་
སྐོར་གོས་དོན་སྤུལ་ཡི།

ད་རུང་ ཤིང་མཁར་དམངས་མི་གི་ གོས་དོན་ཕུལ་མི་འདི་ལུ་ ཤིང་མཁར་ཞལ་གིས་
ཡང་ སྤྱི་འཁོར་གྱི་ལམ་འདི་ཐོབ་ཐབས་མེན་པ་ཅིན་ ལྟ་བཤུལ་གྱི་གོ་སྐབས་ཅིག་
བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ དང་ཕུ་ཡོད་པའི་རྟ་ལམ་མི་ལམ་འདི་ ལེགས་བཅོས་གནང་ཐབས་གྱི་
དོན་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ལས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་དགོ་པའི་ཁྱེ་བ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་གྱི་གསུང་གོས་ཚུ་ ཞིབ་ཞིབ་སྤྲེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཐུགས་
མཐུན་ཞལ་འཆར་གྱི་སྒོ་ལས་ སྤྱི་འཁོར་གྱི་ལམ་འདི་ འཁོར་ལམ་གྱི་འཆར་གཞི་
ཨམ་ ༢༠༠༧-༢༠༡༧ ཚུན་ བཟླ་བཤུལ་གྱི་དོན་ལུ་ རྟ་ལམ་མི་ལམ་
ཅིག་སེལ་ཐབས་ལྟ་ཡོད་མི་འདི་ལུ་ ཐུག་ཡར་སེང་ཐོག་ལས་ འབྲས་མི་ཡོངས་གྱི་
རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད་པ་ལས་ཤིང་མཁར་དང་བྱམ་ཐང་བར་ན་ སྤྱི་འཁོར་ལམ་སེལ་
གནང་དགོ་པའི་ཁྱེ་བ་འདི་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་དེ་ མི་ལམ་རྟ་ལམ་སེལ་གནང་དགོ་
པའི་ཁྱེ་བ་ ཆེད་འོག་ཁ་ཐུག་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་ཁུངས་ཚུ་ནང་ཕུལ་
ནི་འོག་ཆེད་གྲུབ།

བཞི་པ་། གསུང་གོས་དངོས་གཞི།

༡། འཆར་གཞི་ ཇི་བཀོད།

༡། རྩེ་ཚན་དང་ ཆེད་འོག་གི་ འཆར་ལོ་ ༢༠༡༥-༢༠༡༩ གི་ གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལུ་
སྤྱི་འབྲེལ་ཕུལ་བའི་སྐབས་སུ་ ཁྲོམ་བཟོ་གོང་འཕེལ་ནང་ལས་ མ་དངུལ་ས་ཡ་ ༢
ལྷག་པ་ཅིག་ སྤྱི་མ་ཚུགས་པར་ འོག་འགྱུ་ཡོད་པ་སྤྲེ་ སྟན་ལུ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ འབྲུག་དཀར་ཞལ་གིས་ ཆེད་འོག་ཚུ་ནང་ འཆར་གཞི་ལས་སྒྲ་ཚུ་འབད་བའི་
སྐབས་ མ་དངུལ་མ་ལང་པར་ དཀའ་ངལ་འབྱུང་དོ་ཡོད་རུང་ ད་ལྟོ་སྟན་ལུ་དང་

འཁྲིལ་མ་དང་ མ་དངུལ་ས་ཡ་^༡ ལྷག་པ་ཅིག་ ཟད་འགོ་བཤང་མ་ཚུགས་པར་ ལོག་
གཞུང་ལུ་ ཡུལ་ཡོད་མི་འདི་ ཆེད་འོག་གི་ནང་ མ་དངུལ་མ་ལངས་པར་ཡོད་མི་ཚུ་
ནང་ ག་ཅི་སྟེ་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་དེ་ མ་གནང་མ་ཡིན་ནུ་? དང་ དེ་ཚུ་ སྤྱོད་མ་
ཚུགས་མི་འདི་ ག་གི་འགན་འཁུན་ཡིན་ནུ་? ཟེར་ དྲི་བ་ཞུ་ཡི།

དེའི་ལན་ལུ་ དངུལ་རྩིས་འཁྲུག་ལས་ ཁྲོམ་བཟོའི་ནང་ལས་ མ་དངུལ་ས་ཡ་^༡
ལྷག་པ་ཅིག་ ལོག་འགྱུ་ཡོད་མི་འདི་ སྤུན་སྦྲང་ཁྲོམ་གྱི་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཞི་རྟེན་
མཐུན་ཆུན་བསྐྱབ་ནིའི་དོན་ལུ་ཡིན་མ་དང་ མ་དངུལ་འདི་སྤུན་སྦྲང་ཁྲོམ་ཁར་ ད་ལྟོ་
ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཞི་རྟེན་མཐུན་ཆུན་ཚུ་ སྐྱབ་པའི་གང་ཡོད་པ་ལས་ ལོག་སྐོབ་ཐབས་
ཡོད་པ་སྟེ་ཞུ་ཡི།

དེ་ལས་ རྫོང་རབ་གྱིས་ སྟེ་ཚན་དང་ ཆེད་འོག་ཁ་ཐུག་ལས་ ལས་སྐྱ་ཚུ་འཆར་གཞི་
དང་འཁྲིལ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་བཟོ་དགོཔ་དང་ རྩིས་ཁ་བསྐྱམས་ནིའི་དོན་ལུ་ དུས་ཚེས་
ཡུན་འགྲངས་འདི་བཞག་པའི་སྐབས་ དཀའ་ངལ་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་ལས་ དུས་ཚོད་
ཁར་ རྩིས་ཁ་བསྐྱམས་དགོཔ་སྟེ་ཞུ་ཡི།

ད་རུང་ ཤིང་མཁར་ཀུན་གྱིས་ མ་དངུལ་ས་ཡ་^༡ ལྷག་པ་ཅིག་ སྤྱོད་མ་ཚུགས་པར་
ལུས་ཡོད་མི་འདི་ སློ་ཕམ་སི་སིའི་ཅིན་ཡིན་མས་ཟེར་ཞུ་ཡོད་པ་དང་ དེ་མ་ཚད་ དེ་
བཟུམ་མའི་སྐྱོར་ལས་ མི་སེར་གྱིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཚུ་ འཐུས་
ཤོར་ཡོད་པ་སྟེ་ ཁ་བཤང་ནི་གཞི་ཅིག་ཡང་ཡིན་མས་ཟེར་ཞུ་ཡི། དེ་འབད་མ་ལས་
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁ་ཐུག་ལས་ མ་དངུལ་ཚུ་ འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་སྤྱོད་དགོ་
པའི་བཀའ་བྱ་ཡང་ ཉེ་མ་ བཟུམ་སྟེ་ ལོ་མཇུག་བསྐྱེད་མ་དང་མེད་པར་ རྩིས་ལོ་
འགོ་བཙུགས་པའི་གང་ལས་ གནང་དགོཔ་སྟེ་ཞུ་ཡོད་པ་དང་ ད་ལས་ཕར་ མ་དངུལ་

ཚུ་ལོག་མ་འགྱུ་བར་ ཕྱིས་ལོ་གཅིག་ནང་ཐོབ་ཡོད་པའི་མ་དངུལ་ཚུ་གར་ སྤྱོད་ཚུ་
པའི་ཐབས་ཤེས་གནས་སྐབས་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་
དེ་ལས་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ ཁ་ཐུག་ལས་ སྒྲིག་དགོཔ་སྤྱི་ཡི།

དེ་ལུ་ ཁྱིམ་འཛིན་གྱིས་ ཕྱིས་ལོ་ ༢༠༡༤-༢༠༡༩ ལོའི་ འཆར་དངུལ་མ་སྤྱོད་པར་
ལོག་བཏང་ནི་མེད་པ་ཅིག་སྤྱི་དགོ་ཟེར་བའི་ བཀའ་རྒྱ་ཡང་གནང་ཡོད་ད་ གལ་སྲིད་
མ་དངུལ་ཚུ་ལོག་བཏང་པ་ཅིན་ སྤྱི་ཚན་དང་ཆེད་འོག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཁུངས་བཀའ་
དགོ་པའི་སྐྱོར་ལས་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཡོད་ཟེར་ ཚོགས་དམངས་ལུ་གསུང་ཡོད་པ་དང་
ད་ལས་ ཡར་ ཕྱིས་ལོ་ ༢༠༡༩-༢༠༢༠ ལོའི་དོན་ལུ་ མ་དངུལ་ཚུ་ ལོག་བཏང་ནི་
མེད་པ་སྤྱི་ གསུང་གནང་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ཡང་ འཆར་གཞིའི་ལས་སྒྲུ་ཚུ་ ལོ་གཅིག་
ནང་སྒྱུབ་ནིའི་ལཱ་འདི་ ལོ་རྩི་ ༡ གྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ཡང་འབད་མ་ཚུགས་པར་ལུས་པ་ལས་
མ་དངུལ་དང་དུས་ཚོས་འཕྲོ་ལོ་བཏང་བའི་གཞི་ཨིན་ཟེར་ལུ་ཡི།

གནད་དོན་འདི་ནང་ ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་དང་ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུའི་བར་ན་ གྲོས་
བསྟར་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤྱི་འབད་ཞིན་མ་ལས་ དུས་ཅི་གི་ ཕྱིས་ལོ་ ༢༠༡༩-༢༠༢༠ ལོའི་
ནང་ མ་དངུལ་ཚུ་གར་ སྤྱོད་ཚུགས་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་ མ་དངུལ་ཚུ་ སྤྱོད་མ་
ཚུགས་པར་ལུས་པ་ཅིན་ སྤྱི་ཚན་དང་ཆེད་འོག་གི་རྟོང་ས་ལས་ ཁུངས་བཀའ་དགོ་
པའི་ བཀའ་རྒྱ་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁ་ཐུག་ལས་ གནང་དགོ་པའི་གྲོས་ཚད་གྲུབ།
དེ་ལས་ GEF གི་མ་དངུལ་སྐྱོར་ལས་ ནང་སྐྱོར་ཆ་ཤོ་གི་ ཉེ་མ་ འཆར་དངུལ་གྱི་
ཞུ་བ་ཐུལ་ཡོད་མི་འདི་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཡོད་རུང་ བུལ་ལས་ མ་དངུལ་ཚུ་ཕྱིས་ཁ་
ནང་ ཞུ་བ་ཐུལ་མི་དང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པའི་སྐྱོར་ལས་ ཞུ་ཡི། དེ་ཡང་ ཆ་འཛོགས་
གྲུབ་ཡོད་མི་མ་དངུལ་ཚུ་ ཕྱིས་ཁ་མེད་པའི་སྐབས་ མ་དངུལ་འདི་མ་སྤྱོད་པའི་

གངས་སུ་ཚུད་དེ་ གཞུང་སྐྱོང་མཆོག་འགྱུར་གྱི་གན་ཡིག་ནང་ ཐོ་ཕོག་དོ་ཡོད་པ་མ་
ཚད་ ལས་སྣ་ཚུ་འབད་ནི་ནང་ཡང་ སྟབས་མ་བདེཝ་ཚུ་འོས་ལས་ལྷ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཤིང་མཁར་རྒྱལ་གིས་ འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མ་དདུལ་ཆ་
འཛུགས་གྲུབ་ཡོད་མི་འདི་ མ་ལྟོད་པའི་སྐོར་ལས་ ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ ༡་ལས་སི་སི་
ཅིག་ཨིན་མས་ཟེར་ལྷ་ཡོད་པ་དང་ ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་ ཆ་འཛུགས་གྲུབ་ཡོད་པའི་མ་དདུལ་འདི་ དེས་པར་དུ་ཐོབ་དགོཔ་དང་
གལ་སྲིད་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ འཆར་དདུལ་འདི་ཆ་འཛུགས་མ་གྲུབ་པ་ཅིན་ མ་དདུལ་
འདི་མ་ཐོབ་སྟེ་ ཡོད་ལུགས་ལྷ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་རེས་ མ་དདུལ་ཚུ་མ་ཐོབ་ཟེར་བའི་
སྐབས་ ཁེ་རྒྱུད་མ་བརྟབ་པའི་སྐོར་ལྷ་ཡི།

ད་རུང་ ངང་ལ་རྒྱལ་གིས་ ལས་འགུལ་གྱི་མ་དདུལ་འདི་ཚུ་ འཆར་གཞི་འོ་ལས་སྣ་ཚུ་
གྲུབ་ནི་འོ་དོན་ལུ་ ལྷན་ཐབས་སྟེ་གནང་མི་འདི་ལུ་ བགྲིས་དགའ་འཚོར་ཡོད་པ་དང་
ལས་འགུལ་གྱི་མ་དདུལ་ཚུ་ སྤྱིར་བཏང་འཆར་གཞི་འོ་ མ་དདུལ་ཚུ་བཟུམ་སྟེ་ འཆར་
ལོ་འགོ་བཙུགས་པའི་སྐབས་མཉམ་པར་ འཕམ་ལ་འཕམ་སྐབས་ འཆར་དདུལ་ཚུ་ ལོ་
བར་ན་ འཕམ་ལ་འཕམ་ཅིས་ལོ་མཇུག་བསྟུ་བའི་སྐབས་གནང་དོ་ཡོད་པ་ལས་ དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་ལྷན་ཁག་དང་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གཉིས་ལས་ ག་གི་འཕུས་ཤོར་ཡོད་པ་
ཨིན་ན་ཟེར་? བའི་བྱི་བ་དང་ སྟབས་མ་བདེཝ་ཡོད་ལུགས་ཚུ་ལྷ་ཡི།

དེ་ལུ་ སྐོ་ཞོར་འགོ་དཔོན་གྱིས་ GEF མ་དདུལ་མ་ཐོབ་མི་འདི་ དདུལ་ཅིས་ལྷན་
ཁག་དང་ ལས་འགུལ་གྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ འཛོལ་བ་དང་ཞོར་བ་མེད་ཟེར་ལྷ་ཡོད་པ་དང་
དེ་ཡང་ ལས་སྣ་ཚུ་འགོ་མ་བཙུགས་པའི་ ཏེ་མ་ འཆར་གཞི་དང་སོ་ནམ་འགོ་དཔོན་
ཚུ་དང་ཉམས་འབྲེལ་ཐོག་ལས་ ཞལ་འཛོམས་ནང་འབོ་དོཝ་ཡོད་པ་དང་ དེའི་སྐབས་

སུ་ འཆར་དངུལ་ཚུ་ ལས་འགུལ་གྱི་མ་དངུལ་ ག་དེམ་ཅིག་བྱིན་ཚུགས་ག་གི་སྒོར་
ལས་ མ་དངུལ་གྱི་ཆད་གཞི་ཕུལ་ཡོད་རུང་ ད་ལྟོ་ མ་དངུལ་མ་ཐོབ་པར་ཡོད་མི་འདི་
གཙོ་བོ་རང་ ལས་འགུལ་གྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཡོད་མི་མ་དངུལ་འདི་མེན་
པར་ ཉེ་མ་ ལྷ་བ་ཕུལ་ཡོད་པའི་ མ་དངུལ་འདི་ དངུལ་ཕྱིས་འི་ཁ་ཐུག་ལས་ རིམ་
ལུགས་ནང་བཅུགས་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ད་ལྟོ་ མ་དངུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐོན་མ་ཡིན་མས་
ཟེར་ལུ་ཡི།

འདི་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ལས་འགུལ་འདི་ མོ་ནམ་དང་སྒྲོ་ནོར་སྤེ་ཚན་
ནང་འོང་དོ་ཡོད་པ་དང་ ལས་འགུལ་འདི་གི་དབང་ཆད་འདི་ ལྷན་ཁག་ནང་ཡིན་ཟེར་
ལུ་ཡོད་པ་དང་ དེའི་དོན་ལུ་ ལས་སྒྲུ་ཚུའི་ངོ་ཚབ་གཏན་འཁེལ་བཟོ་འདི་མེད་པ་ལས་
དཀའ་ངལ་འབྱུང་དོ་ཡོད་རུང་ ད་ལས་པར་ ལས་འགུལ་འདིའི་ངོ་ཚབ་འདི་ འཆར་
གཞི་འགོ་དཔོན་ཡིན་མས་ལས་ དཀའ་ངལ་ཚུ་སེལ་ཚུགས་ཟེར་ལུ་ཡི།

གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ཁར་ ཚོགས་དམངས་ཀྱི་ཚུན་བསྐྱར་ཚུ་གནང་པའི་སྐབས་
ལྷན་ཁག་དང་ལས་འགུལ་ཁ་ཐུག་ལས་ འཐུས་ཤོར་ཤོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་མེན་པར་ རྫོང་
ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་ནང་འཁོད་ལས་ ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གི་ འཐུས་ཤོར་ཤོར་མ་ཡིན་མས་
ལས་ དཔོན་རྫོང་བདག་མཆོག་གི་ དབྱེ་ཞིབ་གནང་ཐོག་ལས་ ལྷན་ལུ་རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་ནང་གནང་དགོ་པའི་གྲོས་ཆོད་གྲུབ་ཡོད་པ་དང་ དེ་ལས་ མ་དངུལ་མ་སྟོད་
མི་ཚུ་ རིམ་ལུགས་ནང་ལས་ མ་དངུལ་སྟོད་མ་ཚུགས་པའི་གྲུལ་ལས་བརྟོན་གཏང་
དགོ་པའི་ལྷ་བ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་ཁུངས་ཚུ་ནང་ ཕུལ་དགོ་པའི་གྲོས་
ཆོད་གྲུབ།

༡༽ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འཆར་ལོ་༢༠༡༩-༢༠༢༠ འི་ འཆར་དངུལ་སྒྲིག་
འབུལ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལས་ ཤིང་མཁར་རྒྱལ་གྱིས་ རྒྱ་གཞུང་མ་དངུལ་རྒྱུ་བ་འདི་ རྒྱུ་འོག་ནང་ཡོད་
མེད་གྱི་དོགས་སེལ་ཞུ་ཡི།

དེ་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱ་གཞུང་ལས་འགུལ་རྒྱུ་བ་འདི་རྒྱུ་འོག་
ནང་ལུ་ མེད་ནི་འདི་གི་ རྒྱུ་འོག་ལམ་གྱི་འཆར་དངུལ་དང་ རྒྱུ་འོག་གི་ལམ་གྱི་
འཆར་དངུལ་རྒྱ་གར་ རྒྱུ་འོག་ནང་ལུ་བཞག་ཡོད་པ་དང་ དེ་རྒྱ་གར་ ལྷ་བས་
བདེ་སྤྱད་ལུ་བཟུ་སྤྱོད་ བཅོལ་བཞག་གི་ལཱ་(Deposit Work) རྒྱུ་འོག་དངུལ་
རྒྱུ་ རྒྱུ་འོག་ནང་ལུ་མེད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་ལས་ ཤིང་མཁར་རྒྱལ་གྱིས་ དེའི་སྐོར་ལས་ ལྷན་ཁག་གི་བྱེད་བསྐྱུགས་གནང་
ཡོད་མི་རྒྱུ་ཡང་ རྒྱུ་འོག་ནང་གནང་པ་ཅིན་ ལས་སྤྱོད་རྒྱུ་འབད་བའི་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་
བདེ་ནི་ཨིན་མས་ཟེར་ཞུ་ཡི།

ད་རུང་ འཕམས་མཁར་རྒྱལ་གྱིས་ འཕམས་མཁར་རྒྱུ་འོག་ བགྱིས་བི་རྒྱུ་འོག་
གི་ཞིང་ལམ་འདི་ ལྷ་བས་ཅིག་ལཱ་རྒྱུ་འགོ་མ་བཅུགས་པར་བཀའ་ བཞག་དགོ་པ་
སྤྱོད་ཡོད་མི་འདི་ གར་གི་མཁར་ དེ་ཡང་ བགྱིས་བི་གི་ཞིང་ལམ་འདི་ གནས་
སྤངས་ར་སྐྱོ་སི་སི་སྤྱོད་མི་འདི་ཡང་ རྒྱུ་འོག་དགོས་རྒྱུ་འབད་བདག་མཆོག་ རྒྱུ་འོག་
འདི་ནང་ གཞིགས་སྐོར་གནང་མ་འབྱོན་པའི་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་ འཕུལ་ཆས་རྒྱུ་ རྒྱུ་
བཀའ་ཏེ་ དགོས་གྱི་བཀའ་གནང་མ་བཞིན་ ལཱ་རྒྱུ་འགོ་འབྱུང་དེ་འབད་བའི་གང་
ཡོད། ཨིན་རུང་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱི་ ད་ལྟོ་ CMI རང་མ་རྒྱུ་པ་སྤྱོད་
ཞུ་ཡོད་རུང་ རྒྱ་གཞུང་ལས་འགུལ་རྒྱུ་བ་ནང་ རྒྱ་བ་ཕུལ་གེ་ཟེར་བའི་སྤྱོད་བས་

གཤམ་སྤྱི་ མ་ཐོབ་པ་ཅིན་ ད་ལྟོ་ ལཱ་འབད་བའི་གང་ཡོད་མི་འདི་ ཡང་ཅིན་
བཀག་ཆ་འབད་དེ་བཞག་དགོཔ་ཨིན་ན་དང་མེན་ན་? ཟེར་བའི་དོགས་སེལ་འབད་
དགོཔ་སྤྱི་? ལཱ་ཡོད་པ་དང་ ཤིང་མཁར་ཆེེ་གི་ལཱ་བ་ཕུལ་མ་བཞིན་ ལས་སྣ་ཚུ་
འབད་བའི་སྐབས་ འཆར་དཔུལ་ཚུ་ སྤྱོད་མ་སྤྱི་བ་ཅིན་ ཆེད་འགོ་ནང་གིས་གི་སྤྱི་
སྤྱོད་ནི་ཡོད་པ་དང་ དུས་ཅི་ འཕངས་མཁར་ཆེད་འགོ་ནང་ མཐོ་ཤོས་རང་
CMI གི་འཆར་དཔུལ་འདི་ཨིན་ཟེར་ལཱ་ཡི། དེ་ལས་ བོང་ཅུ་ལ་སྤྱི་འགོ་གི་ཐད་
ལཱ་ རྫོང་ཁག་ལས་བཀའ་ཆུ་སྤྱོད་མི་དང་འབྲེལ་ ལཱ་ཚུ་ཆེད་འགོ་གི་འབད་བའི་
གང་ཡོད་མི་འདི་ CMI གི་འཆར་དཔུལ་ལས་ཨིན་མ་ལས་ རྫོང་ཁག་གི་འགོ་
འབྲེལ་འཐབ་ནི་ཨིན་ན་དང་མེན་ན་? ཟེར་ དི་བ་ལཱ་ཡི?

དེ་ལཱ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཀྲིས་པའི་སྤྱི་འགོ་ལས་འདི་ དང་པ་སྤྱི་འགོ་
ལས་གི་གཤམ་ཚུད་མ་ཚུགས་པར་ལག་ཁ་བཏང་ཡོད་པ་དང་ རུལ་ལས་སྤྱི་ཚྲིགས་གི་
ངོས་ལེན་གནང་བའི་ རུལ་ལས་ སྤྱི་འགོ་གི་ལས་འཁའི་གཤམ་ལཱ་ཚུད་ཡོད་ཟེར་ལཱ་ཡོད་པ་
དང་ རུལ་ཡོངས་དགའ་སྤྱོད་དཔལ་འཛུམས་ལྷན་ཚྲིགས་གི་ ལཱ་འདི་ཐད་ཁར་དུ་
འབད་ནི་ཨིན་ཅུང་ རྒྱ་གཞུང་ལས་འགུལ་ཚུ་བའི་ཐོག་ལས་འབད་དགོ་པའི་ ལཱ་བ་
ཕུལ་དགོཔ་སྤྱི་ བཀའ་གནང་ཡོད་པ་དང་ ད་ལྟོ་ སྐབས་ཅིག་གི་དོན་ལཱ་ རྒྱ་གཞུང་
ལས་འགུལ་ཚུང་བའི་མ་དཔུལ་མ་ཐོབ་ཚུན་ ལས་སྣ་ཚུ་འགོ་མ་བཅུགས་པར་བཞག་
དགོ་སྤྱི་ཡོད་པ་དང་ དེ་སྤྱི་བཞག་དགོ་མི་འདི་ཡང་ རྒྱ་གཞུང་ལས་འགུལ་ཚུབ་བའི་
ཐོག་ལས་ མ་དཔུལ་ཐོབ་ནི་འདི་གཏན་འཁེལ་མེད་པ་ལས་ གཤམ་སྤྱི་ མ་དཔུལ་མ་
ཐོབ་པ་ཅིན་ གཞུལ་སྐར་རྫོང་ཁག་གཅིག་གི་མ་ཚད་ རྫོང་ཁ་ཉི་ཤུའི་ནང་ལཱ་ ལས་

སྤྱི་ཚུ་འབད་མི་ཚུགས་ཟེར་ཁྱུ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལས་སྤྱི་འདི་ཚུ་ འབྲུག་གཞུང་གི་མ་
དངུལ་ཐོག་ལས་ འབད་ཐབས་མེད་ཟེར་ཡང་ཁྱུ་ཡི།

དེ་ལས་ རོང་ཅུ་ལ་སྤྱི་འོག་ལམ་གྱི་ཐད་ཁར་ འཆར་དངུལ་ཚུ་འཕྲོ་འབྲས་འདི་རང་
ཐོབ་ཟེར་ཁྱུ་ཡི། དེ་ལས་ ཆུ་ཐོ་མང་ཤོག་ཅིག་གི་ འཆར་དངུལ་ཚུ་ཚྲོགས་ཞིན་མ་ལས་
ལཱ་འདི་མཆམས་འཛོགས་སྤྱི་ བཞག་ནིའི་ཐད་ཁར་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྤྱོད་དཔལ་
འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ མ་དངུལ་ཚུ་ ལཱ་གི་སྒྲིབ་འབྲས་དང་འབྲེལ་ གནད་དགོཔ་སྤྱི་
ཁྱུ་བ་སྤུལ་ཡི་ཟེར་ཁྱུ་ཡི། དེ་ལས་ ཆེད་འོག་ཚུ་གིས་ ལཱ་ཚུ་འཆར་དངུལ་མེད་རུང་
འཕྲོ་མཐུད་དེ་འབད་མ་ལས་ མ་དངུལ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་ཚུ་ འབྱུང་མ་ཡིན་
མས་ཟེར་ཁྱུ་ཡི། དེ་འབད་མ་ལས་ ལཱ་ཚུ་བརྒྱ་ཆ་སྤུལ་ཅུ་དེ་ཅིག་ མཐུག་བསྐྱབ་པའི་
ཤུལ་ལས་ སྤྱན་ཁྱུ་འབད་བ་ཅིན་ དེ་ལས་ འཆར་གཞི་སྤྱི་ཐོན་གྱི་ འཆར་དངུལ་
འབྱུང་བཅོད་འབད་ནི་ལུ་ སྤྲོ་བས་བདེ་ནི་ཡིན་མས་ཟེར་ཁྱུ་ཡི།

དེ་ལས་ བྱང་སྒོར་ཆུ་ཐོ་གིས་ བྱང་སྒོར་ཆེད་འོག་ནང་ མཐུང་ཚུའི་སྒོར་ལས་སྤྱན་
འབྲུལ་སྤུལ་བའི་སྐབས་ མ་དངུལ་ས་ཡ་^༤ ལས་མ་ཚུད་མི་འདི་ རང་བཞིན་སྤྱར་
འབྱུང་ཐོན་ཆུད་ལྷོ་བ་ལུ་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལས་ མ་ཚུད་པས་ཟེར་ཁྱུ་ཡོད་དང་ གཞན་
དལ་གཞི་ གཞུང་གི་གཙུག་སྤྱི་ག་ར་ལུ་ འཕྲོ་བ་དགོཔ་སྤྱི་ཡོད་ལུགས་ཚུ་ཁྱུ་ཡི།
དེ་ལུ་ ཚྲིག་ས་འདྲའི་ཁ་ཐུག་ལས་ རང་བཞིན་སྤྱར་བྱུང་ཐོན་ཆུད་ལྷོ་བ་རྒྱུང་མ་ཅིག་
མེད་པར་ གཞུང་གི་གཙུག་སྤྱི་ག་ར་ནང་གནང་ཐབས་ཅིག་སྤྱི་ བསྐྱར་བཅོས་
མཛད་དགོཔ་སྤྱི་ཁྱུ་ཡི། དེ་ཡང་ གཞུང་གི་གཙུག་སྤྱི་དང་མི་མེར་ཚུའི་ མཐུང་ཚུ་
དང་གཅིག་ཁར་ཡོད་པ་ལས་ མ་འོངས་པའི་ནང་ མི་སྒྲོ་བས་ཡར་ཡར་འབྱོ་བའི་
སྐབས་ དཀའ་ངལ་འབྱུང་ནི་ཡིན་མ་ལས་ མི་མེར་དང་གཙུག་སྤྱི་ཚུ་གི་ མཐུང་

ཚུའི་ཁ་འདི་ སོ་སོ་སྤྱོད་གནང་དགོས་སྤྱི་ལྷོ་ལྷོ་ དེ་ལས་ བདུན་མངས་སྐྱམ་
སྤྱོད་ཀྱི་ ཞིང་ལམ་གི་ཐད་ཁར་ འཆར་དུལ་ ས་ཡ་^༡ ༢༠.༥༠༥ བཞག་ཡོད་
མི་འདི་ སྤྱོད་མ་ ས་ཡ་^༢ ལྷག་པ་ཅིག་གི་ ལུ་བ་སྤུལ་ཡོད་མི་འདི་ཅིས་འདི་ཨིན་
མེན་གྱི་ རོགས་སེལ་དོན་ལུ་ལུ་ཡོད་པ་དང་ འདི་ཡི་ནང་ལས་ཡང་ CMI གི་མ་
དུལ་ནང་ལས་ བདུན་མངས་སྐྱམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་ལམ་གྱི་མ་དུལ་འདི་ཡང་ དེ་
ལས་བཏང་ནི་ཨིན་མེད་སྐོར་ལས་ དགོས་གསལ་འབད་དགོས་སྤྱི་ལྷོ་ལྷོ་ དེ་
ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྤྱོད་དཔལ་འཛོམས་ཀྱིས་ ནང་སྐོར་ཆེད་འོག་གི་མ་
དུལ་ ས་ཡ་^༤ དེ་ཅིག་ འབྲེག་དཀར་ཆེད་འོག་ནང་བཏང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ཡོད་མི་ཚུ་ ཁ་གསལ་སྤྱོད་ཀྱི་རོགས་སེལ་འབད་དགོ་ཟེར་ལུ་ལྷོ་ དེ་ཡང་ ལས་སྤྱོད་འདི་
ཚུ་ ཁ་འབབ་ལུ་སྤྱོད་ཆར་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་ ཁ་འབབ་ཀྱིས་ འཛིན་ཤོག་ཚུ་འབག་
འོང་པའི་སྐབས་ ལཱ་འབད་ས་འདི་ ཆེད་འོག་གི་ས་ཁོངས་ནང་ཨིན་རུང་ འཆར་
དུལ་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ནང་ཨིན་མ་ལས་ རྫོང་ཁག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་
གནང་དགོ་ཟེར་ དྲི་བ་ལུ་ལྷོ་

དེའི་ལན་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འཐུང་ཚུའི་དོན་ལུ་ སྤྱོད་ཆར་སོ་སོ་ནང་
ལས་ གོས་འཆར་སྤུལ་ཡོད་རུང་ ད་ལྟོ་ སོ་ནམ་སྤྱོད་ཆར་SDP གི་ ས་ཡ་^༣
དེ་ཅིག་ རང་བཞིན་སྤྱོད་ཐུང་ཐོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆར་འདི་དོན་ལུ་ འཆར་དུལ་གྱི་
ཚད་གཞི་དང་འཁྲིལ་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་ དེའི་དོན་ལས་ གཙུག་སྤྱོད་ཆར་ན་
གསུང་གོས་གནང་ཐོག་ལས་ ལཱ་ཚུ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷག་པ་བདེ་འོང་ཟེར་ལུ་ཡོད་པ་
དང་ སྤྱོད་ཆར་གི་ལམ་ཉམས་བཅོས་དང་ བདུན་མངས་སྐྱམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་ལམ་འདི་
སོ་ནམ་སྤྱོད་ཆར་ཡོད་པའི་ འཆར་དུལ་ས་ཡ་^༡ ༢༠.༥ འི་ནང་ལས་ཨིན་པ་དང་

ཆེད་འོག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ ས་ཡ་^{༣.༩} འདི་ བདག་སྐྱོང་གི་བཀའ་ཁྱུ་ཕུལ་ཡོད་མི་
ལྟར་ ཆེད་འོག་རང་རང་སོ་སོའི་ནང་ ཉེ་མའི་གྱི་མཐོང་དང་འཁྲིལ་ཏེ་
Departmental གི་ཐོག་ལས་ འབད་དགོཔ་དང་ འདི་ཚུ་ Deposit
Work ཟླེ་ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་འོང་ནི་ཨིནམ་ལས་ སོ་ནམ་སྡེ་ཚན་ནང་ཨིན་ཟེར་
ཁྱུ་ཡོདཔ་དང་ SDP གི་ཐོག་ལས་ མ་དངུལ་མེདཔ་ལས་ ལམ་གྱི་འཆར་
དངུལ་ཚུ་ག་ར་ སོ་ནམ་སྡེ་ཚན་ནང་ལུ་ ས་ཡ་^{༡༩༠} ནང་འཁོད་ལམ་ཅི་ནག་
བཏང་ནི་ཡང་ བཞག་དགོཔ་ཐོན་ཏེ་ཡོད་ཟེར་ཁྱུ་ཡི།
ཁྱིམ་ཚུ་གིས་ འདི་ནང་ལུ་ མ་དངུལ་གྱི་ཚད་གཞི་ དེ་ནང་དང་ཕར་ལུ་ཟེར་
གསུང་གྲོས་གནང་དགོཔ་མེན་འདུག་ཟེར་ ཁྱུ་ཡོདཔ་དང་ དེ་ཡང་ དུ་ཅི་གི་ལོ་
ནང་ལུ་ ཕྱག་ལཱ་གནང་ནིའི་ཐབས་ཤེས་ག་དེ་སྡེ་ཡོད་ག་? འདིའི་ འགན་ཁུར་དང་
འགན་ཁྱིམ་ག་ལུ་ཐོབ་ཨིན་ན་? ཚུའི་སྐོར་ལས་ ཐག་བཅད་པ་ཅིན་འདི་གི་རང་
འཇུག་ནི་མས་ཟེར་ཁྱུ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་ནང་ཕྱིས་ལོ་^{༢༠༡༩-༢༠༢༠} འི་ནང་ མ་
མཁུན་མི་ག་ཡང་མེད་ འདི་ནང་ མ་མཁུན་མི་འདི་རང་དམངས་མི་ཚུ་གིས་ ཆེད་
འོག་གོང་འཕེལ་གནང་སྒྱུན་མ་དངུལ་ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གཞུང་གི་མ་དངུལ་ཨིན་
ཟེར་བའི་ བཀའ་ཁྱུ་གནང་འདི་ཡོད་ཟེར་ཁྱུ་ཡི་ དེ་ལས་ རྒྱ་གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་
ལས་ ལས་འགུལ་ཐོག་ལས་ འོང་མི་མ་དངུལ་ཆ་བྱབ་འདི་ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་
མེད་འོང་ འདི་རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་འོང་ནི་ཨིནམ་ལས་ ལཱ་འབད་བའི་སྐབས་ ཆེད་
འོག་དང་རྫོང་ཁག་གཉིས་བསྐྱུན་གྲོས་ཐོག་ལས་ ག་དེ་སྡེ་འབད་རུང་ ཆེད་འོག་
དང་རྫོང་ཁག་གི་ལག་པར་ཡོད་ཟེར་ཁྱུ་ཡོདཔ་དང་ དེའི་ཐོག་ལུ་ གསུང་གྲོས་
གནང་དགོ་པའི་ཁྱུ་བ་ཕུལ་ཡི། སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་ཉམས་སྦྱོང་གི་ཐད་ལུ་ རྫོང་ཁག་

གི་ ཆེད་འོག་གི་ལས་རིམ་བཟོ་སྒྲིག་ལས་འབད་ད་ཟེར་ བཀའ་ཁྱེད་ཆེད་འོག་ཚུ་ལུ་
གནང་འདི་ཡོད་པ་ལས་ འདི་དང་འབྲེལ་མཛད་དགོ་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་ལས་ ཆེད་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་འདི་ ཅིས་ལོ་ ༢༠༡༧-༢༠༢༠ འདི་ལྗོངས་ ༢ དེ་ཅིག་
རྫོགས་ཡོད་པ་ལས་ ལས་སྤྱི་ཚུ་འགོ་བཙུགས་རན་ཡོད་པ་ལས་ ལྷན་ཁག་དང་
བདག་སྐྱོང་གི་ཁ་བྱག་ལས་ལྷན་ལཱ་མཛད་དགོ་པ་ག་ཅི་ཡིན་ན་དང་ ལམ་སེལ་ལས་
ཁྲུངས་ཁ་བྱག་ལས་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ ལས་སྤྱི་ཚུ་ འཕྲོ་མཐུན་འདི་འབད་དགོ་
པའི་སྐྱོར་ལས་ གསུང་གོས་གནང་ནི་ཟེར་གསུང་ཡི།

དེ་ལུ་ དང་ལ་རྒྱུ་གིས་ དང་ལ་ཆེད་འོག་གི་ལམ་ཐད་ལུ་ ཞུ་དགོ་པ་མེད་རུང་
བར་རྩོལ་གི་ལམ་ དེ་ལས་ འབྲུག་དཀར་ཆེད་འོག་གསུམ་ལས་ འབྲུག་
དཀར་ཆེད་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་འདི་གི་ དང་ལ་ཆེད་འོག་ མི་སེར་ཕྱེ་ཀ་དེ་ཅིག་ལུ་
ཕན་སྐྱོར་ཡོད་པ་ལས་ ཚ་རྒྱུང་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡོད་པ་དང་ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་
ཁ་བྱག་ལས་ ལམ་ཚུ་ཆེད་འོག་ནང་གནང་ནི་ཟེར་ རྒྱགས་ཐག་བཅད་གནང་མི་
འདི་ ལེགས་ཤོམ་ཡིན་པ་ལས་ དེ་ལུ་ བཀྱིན་ཆེ་ཟེར་ཞུ་ཞིན་པ་ལས་ ད་ལྟོ་
དེ་སྡེ་ སྤྱོད་མི་འདི་ལུ་ དཀའ་ངལ་མི་བྱུང་ག་ཟེར་ཞུ་ཡོད་པ་ཡིན། མ་གཞི་འདི་
ནང་ ལྷན་ལཱ་མཛད་མི་འདི་ རྫོང་ཁག་ཡིན་རུང་ ལམ་སེལ་ལས་ཁྲུངས་ཟེར་མི་
གི་ ལྷན་འགན་རོམ་ར་ ལམ་བཟོ་སྤྱོད་དང་རྒྱུ་སྐྱོང་འབད་ནི་མ་གཏོགས་
གཞན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལཱ་འབད་དགོ་པ་མེད་ཟེར་ཞུ་ཡི། དེ་འབད་ཕྱི་ལས་ འབྲེལ་གྱི་
གསར་སྤྱོད་ཀྱི་ལཱ་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱོད་པ་བདེ་མེད་རུང་ ལྷན་ལུ་རྒྱུ་སྐྱོང་
འབད་དགོ་པའི་སྐྱབས་ ལམ་སེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་མི་ཚུ་བཙུགས་འདི་

བདག་འཛིན་འབད་ནི་འདི་ རྟེན་འོག་ལུ་ཉམས་ཐྱིང་མེད་པ་ལས་ རྟེན་འོག་ལྟེ་
བའི་ལམ་འདི་ ལམ་སེལ་ལས་ཁྲུངས་ནང་ར་བཞག་པ་ཅིན་ དྲག་འོང་ཟེར་བའི་
བསམ་འཆར་ལྟ་ཡི།

དེ་ལུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་ཀྱིས་ གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ རྟེན་འོག་
ལྟེ་བའི་ལམ་འདི་ འདི་འཕྲོ་ལས་ ས་གནས་གཞུང་ནང་ཕྱིས་སྟོན་དགོཔ་སྟེ་
བཀའ་རྒྱ་སྟོན་ཡོད་པ་ལས་ རབ་འབྱུང་པ་ཅིན་ ད་རེས་ཀྱི་ ལྷན་ནང་རང་ ལམ་
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མི་དང་ གཞན་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཅ་
ཆས་ཚུ་ ས་གནས་གཞུང་ལུ་ཕྱིས་སྟོན་ནི་འོ་ན་ལུ་ ལཱ་ཚུ་འབད་བའི་གང་ཡོད་
ཟེར་ལྟ་ཡི།

དགོས་ཚྩོང་བདག་གིས་ གཞུང་གི་དབྱེ་ཞིབ་ཐིམ་ཆིན་མཛད་དེ་ ཁྲུངས་དང་དགོས་
པ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ས་གནས་གཞུང་ལུ་ རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་
ལམ་འདི་ གསར་པ་བཟོ་སྐྱོན་འབད་ནི་དང་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི་ཚུ་ དུས་ཅི་
ལས་ཕྱིས་སྟོན་དགོ་པའི་ ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་གནང་མ་འོང་ ཡིན་རུང་ རྟེན་
འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་འདི་ ཡིན་ཅིག་མེན་ཅིག་ ཕྱིས་ལེན་དགོཔ་སྟེ་ མིན་འདུག་ཟེར་
ལྟ་ཡོད་པ་དང་ ལམ་སེལ་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ རྟེན་འོག་ལུ་ཕྱིས་ནང་
ཕྱིས་ལེན་དགོཔ་སྟེ་འདུག་ཟེར་གོ་ཡོད་ཟེར་ལྟ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་
ཕྱིས་ལེན་ནི་འོ་ཐད་ཁར་ ལཱ་འབད་ནི་འོ་ཉམས་ཐྱིང་ མི་སྟོབས་ འཆར་དངུལ་ དེ་
ལས་ འཕུལ་ཆས་ཀྱི་ཐད་ཁར་ ས་གནས་གཞུང་གི་ ག་དེ་སྟེ་ ཕྱིས་ལེན་འདི་
ལཱ་འབད་ཚུགས་ག་ཟེར་ ཚ་རྒྱས་ལང་ཡོད་ཟེར་ལྟ་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་རུང་ ད་ལྟོ་
གཞུང་འབྲེལ་དུ་ ཕྱིས་སྟོན་དགོ་པའི་སྐོར་ལས་ བདག་སྐྱོང་ལུ་བཀའ་རྒྱ་ག་ཅི་

ཡང་ མ་ཐོབ་ཟེར་ཞུ་ཡོད་པ་ཡིན། ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྟོངས་ལས་ ལམ་
སྐྱོར་ལས་དང་ མི་སྟོབས་དང་འཕུལ་ཆས་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་
ཞིན་མ་ལས་རྒྱུང་མ་ཅིག་ ཕྱིས་ལེན་ནི་ཡིན་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ ཚོགས་འདུའི་འཕུལ་མི་དང་ ལྷ་རྟོགས་པ་ཚུའི་བར་གནང་ གསུང་
གོས་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་གནང་པའི་སྐབས་ མང་ཤོག་གི་ ད་ལྟོ་ ཆེད་འོག་ལྷེ་བའི་
ལམ་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་ཕྱིས་ལེན་ནིའི་ཐད་ལུ་ མ་དདུལ་དང་ མི་སྟོབས་
དེ་ལས་ འཕུལ་ཆས་ཚུ་གནང་རུང་ ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ལུ་ཚུ་ནང་ ཉམས་ཐྱོང་
མེད་པ་ལས་ སྤར་འོག་ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་གི་འབད་དགོ་པའི་ བསམ་འཆར་ཚུ་
ཞུ་ཡོད་པ་ཡིན།

དེ་ལུ་ ཁྱིམ་འཛིན་གྱིས་ གཞན་དལ་གཞི་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ ལུ་ཚུ་ འཕྲོ་
མ་ཐུད་དེ་རང་འབད་དགོ་པ་ཅིན་ མ་དདུལ་འདི་ཡང་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ནང་
འོང་དགོ་པ་སྟེ་ མཇལ་ཡོད་པ་དང་ དདུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་གི་ མ་དདུལ་འདི་རྫོང་
ཁག་ནང་བཏང་ཡོད་པ་ལས་ གཞུང་གི་ཁ་བྱུག་ལས་རང་ ཐད་ཁར་དུ་ལེན་དགོ་པ་
སྟེ་ཡིན་པ་ཅིན་ ཞུ་ནི་མེད་རུང་ གཞུང་གི་རང་ར་སོ་སོའི་རྫོང་ཁག་དང་ ལམ་
སེལ་ལས་ཁུངས་གཉིས་བསྐྱུན་གྲོས་འབད་དེ་ ལུ་འདི་ག་གི་འབད་རུང་དབང་ཚད་
ཡོད་པ་སྟེ་ ཡིན་པ་ཅིན་ དེ་དང་འཁྲིལ་འབད་ནིའི་ ཐག་བཅད་པ་ཅིན་ སྐབས་
བདེ་ནི་མས་ཟེར་ཁ་གསལ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་སྤྱི་བུས་
འབད་མ་ལས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁ་བྱུག་ལས་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
ཡིན་ཅི་མེན་ཅི་འབད་དགོ་པ་དང་ འབད་མ་དགོ་པའི་ཐག་བཅད་ནི་མེན་ཟེར་ དུན་
གསོ་ཕུལ་ཏེ་ མ་དདུལ་འདི་རྫོང་ཁག་ནང་འོང་ཡོད་པ་ལས་ འགན་འཁྲི་དང་

འགན་ཁ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་འགོ་འདེན་ཐབས་ཏེ་ ཏུས་ཚོད་
ཀྱི་ཁེས་པན་ལུ་གཟིགས་འདི་ འགྲོགས་པ་འགོ་བཙུགས་དགོས་དང་ དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་སྙན་ཞུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ནང་ བཏང་གནང་དགོ་སྟེ་ཞུ་ཡི།
དེ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ ཡུལ་ཡར་སེང་གིས་གཟིགས་པ་ད་ འཐུས་མི་མང་མོས་
ཐོག་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ རོས་ལེན་བྱུང་མ་བཞིན་ཏུ་ རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་གྱི་
ཐང་ཁར་ མ་དངུལ་འདི་རྫོང་ཁག་ནང་འོང་ཡོད་པ་ལས་ ལཱ་འདི་ ག་གི་འབད་ནི་ཨིན་
ན? རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་འགོ་འདེན་ཐབས་ཏེ་ རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་འདི་
འགྲོགས་པ་འགོ་བཙུགས་དགོས་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྙན་ཞུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུ་ནང་ བཏང་གནང་དགོ་པའི་གྲོས་ཚོད་གྲུབ་སྟེ་ འཆར་ལོ་༢༠༡༩-༢༠༢༠ འི་
འཆར་དངུལ་ཆ་འཛིགས་གྲུབ་གནང་ཡོད།

༣༽ འཆར་ལོ་༢༠༡༩-༢༠༢༠ གི་ གཞུང་སྐྱོང་མཆོག་འགྱུར་གྱི་མདུན་སྐྱོད་
(Progress) སྐོར་དང་ འཆར་ལོ་༢༠༡༩-༢༠༢༠ གི་ གཞུང་སྐྱོང་མཆོག་འགྱུར་གི་
བཙུན་བསྐྱུས་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རང་ར་སོ་སའི་ཁ་ཐུག་ལས་
གན་ཡིག་དང་འབྲེལ་ལཱ་ཚུ་ སྤུང་ཤོར་མེད་པར་འབད་དགོ་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཡི།
དེ་ལས་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ གོང་གསལ་འཐུང་ཚུའི་ལས་རིམ་ནང་ ལས་སྐྱ་
ཚུ་གཞི་བཙུགས་འབད་བའི་སྐབས་ འཐུང་ཚུའི་ལས་རིམ་བཟོ་བཀོད་བཟོ་སྐྱུན་དེ་
བརྒྱ་ཆ་༡༠ འདི་ རྟེན་འོག་གི་གཞུང་སྐྱོང་མཆོག་འགྱུར་ནང་བཙུགས་དགོས་སྟེ་ཞུ་ཡི།
དེ་ལུ་ སྐོ་ཤིང་དམངས་མི་གི་ མཐུང་ཚུའི་སྐོར་ མ་དངུལ་མ་ཚུད་མི་འདི་ ཏེ་མ་ ག་
ར་རྩིས་ཁ་དང་བཅས་ཕུལ་ཡོད་རུང་ དེའི་སྐོར་ལས་ ག་དེ་སྟེ་ཨིན་ན་ཟེར་བའི་བཞུ་ཡི།

ད་རུང་ ཁྱོད་ཀློང་གི་ ཉེ་མ་ འཆར་དངུལ་གྱི་ཁྱབ་སྤུལ་བའི་སྐབས་ ས་ཡང་༩
ཅམ་སྤུལ་ཡོད་རུང་ ད་ལྟོ་ མ་དངུལ་དངུལ་གྲུ་ས་ཡ་༥ ཅམ་ལས་མ་ལྟོད་པ་ལས་
དེའི་དོགས་སེལ་གནང་དགོས་སྟེ་ཁྱེ་ཡི།

དེའི་ལན་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱི་ འཕྲང་ཚུའི་སྐོར་ལས་ ཀློང་དང་ཆེད་འོག་
བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་དང་ ལས་ཁུངས་ལས་འོང་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཚུའི་བར་ན་
གྲོས་བསྟུན་ཐོག་འབད་དེ་བཟོ་ཡོད་པ་ལས་ ད་ལྟོ་ འཆར་གཞི་སྟེ་སྟན་ཉེངས་ལས་
སྟན་ཁུ་ཅམ་མ་གཏོགས་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་ཐབས་མེད་ཟེར་ཁྱེ་ཡི།

དེ་ལས་ སྐོ་ཤིང་དམངས་མི་གི་ སྐོ་ཤིང་ཆེད་འོག་ཁ་བྱག་ལས་ ཅིས་ཁ་ཚུ་བཏོན་
ཞིན་མ་ལས་ ཁྱབ་སྤུལ་ཡོད་རུང་ ད་ལྟོ་ཉེ་མ་མ་ཚུད་པ་ཡིན་རུང་ བྱུལ་མའི་
འཆར་ལོ་ནང་ གནང་ཐབས་ཅིག་ཁྱེ་ཡོད་པ་ཡིན།

དེ་ལུ་ ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ཁར་ འཆར་གཞི་སྟེ་སྟན་དང་མཉམ་
འབྲེལ་ཐོག་ལས་ གྲོས་བསྟུན་མཛད་དེ་ འབད་དགོས་སྟེ་ཁྱེ་ཡི།

དེ་ལས་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ད་ལས་ཕར་ མཐུང་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་
དོན་ཐད་ཁར་ རྫོང་ཁག་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན་དང་མཉམ་ གསུང་གྲོས་གནང་ཐོག་
ལས་ ཁྱེ་ཡིག་དང་ སྟན་ཁུ་སྤུལ་དགོས་སྟེ་ཁྱེ་ཡི།

༧ རྫོང་ཁག་གནང་སྒྲིན་མ་དངུལ་གྱི་ལས་སྒྲ་ཚུ་ རྫོང་ཁག་དངུལ་ཅིས་ཚོགས་ཚུང་
གི་ཁ་བྱག་ལས་ གཙོ་རིམ་སྒྲིག་སྟེ་བཟོ་ཡོད་མི་འདིའི་ ཚོགས་འདུ་ལུ་སྟན་ཁུ་སྤུལ་
བའི་ཡོད་པ་ཡིན།

ཤིང་མཁར་རྒྱལ་གིས་ རྒྱུ་མ་དཔལ་འདི་ བཏང་ཚོག་མ་ཚོག་གི་ལས་
ལུགས་སྒྲོར་ ལ་གསལ་སྒྲེ་ལུ་དགོཔ་སྒྲེ་ལུ་ཡི།

དེ་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ད་ལྟོ་ ཆ་འཛུགས་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ ལས་སྒྲུབ་
ལས་སྒྲོན་དང་འཁྲིལ་ཡོད་པ་དང་ གཞན་མི་ཚུ་ ལས་སྒྲོན་དང་འཁྲིལ་མེད་པ་བཟུམ་
མེན་པར་ གོས་འཆར་ལུ་ཡོད་མི་ཚུ་ རྒྱུ་མ་དཔལ་ཕྱིས་ཚོགས་རྒྱུང་ལ་ཐུག་ལས་
ལས་སྒྲོན་དང་འཁྲིལ་ ཆ་འཛུགས་སྒྲུབ་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཤིང་མཁར་རྒྱལ་གིས་ ལས་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོར་ལས་ ཐོབ་ཐབས་ལུ་གནང་དགོཔ་
དང་ ལས་སྒྲོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གནང་མ་ཚོག་པ་ཟེར་མེད་པ་ལས་ ལས་སྒྲོན་དང་
འཁྲིལ་མ་ད་ གཙོ་རིམ་ཅན་གྱི་ ལས་སྒྲུབ་ཚུ་དོན་ལས་ ལྷན་ཐབས་སྒྲེ་དགོ་ཟེར་
ཡོད་པ་སྒྲེ་ལུ་ཡི། ད་རུང་ སྤྱིར་བཏང་ལས་སྒྲུབ་གར་ ལྷན་ཐབས་མ་བདེམ་མེད་རུང་ ཏ་
མ་ལའི་དོན་ལུ་ ལས་སྒྲུབ་ལ་གསལ་མེད་པ་ལས་ དེ་ལག་ཆེས་ག་དེ་སྒྲེ་ཨིན་ན་ཟེར་ངི་
བ་ལུ་འི།

དེ་ལུ་ རྒྱུ་མ་དཔལ་གྱིས་ རྒྱུ་མ་དཔལ་གྱི་ལས་སྒྲོན་འདི་ རྒྱུ་མ་དཔལ་གི་
ལ་ཐུག་ལས་ བཟོ་བཟོམ་མེན་པར་ རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་གནས་ཚད་ཁར་ གཞུང་གི་བཟོ་
སྒྲེ་ཆ་འཛུགས་གནང་གནང་མ་ཅིག་འབདམ་ལས་ འདི་ལུ་ཆ་གནས་འབད་དགོ་ཟེར་ལུ་
ཡི། དེ་ལས་ ལས་སྒྲོན་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ ཏེ་མ་བུ་ཡོན་བཏབ་ནིའི་དང་ དཔལ་
གསོ་འཛུག་གི་དོན་ལུ་ བཏང་མ་ཚོག་པ་ལས་ ཤིང་མཁར་གྱི་གོས་འཆར་ལུ་ རྒྱུབ་
སྒྲོར་ལུ་མ་ཚུགས་པ་དང་ ལྷ་བཤལ་གྱི་དོན་ལུ་དང་ ལྷ་གཡོག་གི་གོ་སྐབས་བཟོ་ནིའི་
དོན་ལུ་ཨིན་པ་ཅིན་བཏང་ཚོག་པ་སྒྲེ་ ཡོད་པ་ལས་བཟོན་ ཏ་མ་ལ་ལུ་ མི་སྒྲེ་དང་ལྷ་
བཤལ་བ་ཚུ་ལུ་ ཏེ་བར་འཁོ་བའི་མཐུན་སྒྲུབ་བཟོ་སྒྲུབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ བཏང་

ཡོད་པ་དང་ གཤམ་སྲིད་ཤིང་མཁར་གྱི་དོན་ལུ་ ལྷ་བཤལ་དང་ལཱ་གཡོག་གི་སྒོ་སྐབས་གྱི་
དོན་ལུ་ཨིན་པ་ཅིན་ ཐོབ་ནིའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

འདི་ལུ་ ཤིང་མཁར་ཆཔོ་གིས་ རྫོང་ཁག་གནང་སྦྱིན་མ་དངུལ་གྱི་ལས་སྦྱོན་གྱི་དོན་
ཚན་ ༥ པཱེ ནང་ལུ་ ནང་སྦྱིན་ཐོག་ལས་ མ་དངུལ་བཏང་མ་ཚོགས་དེ་ཡང་། ༡-
རྫོང་ཁག་/ཆེད་འོག་གི་ རྒྱུན་སྦྱོར་ཟེད་འགོ། ༢- རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཕྱི་ཁར་ སྦྱོར་བཅར་
/གོ་བསྐྱར་ཞལ་འཛུམས་/ཞིབ་འཇུག་བཟླ་སྐོར་ལུ། ༣- སྦྱུ་མ་འཁོར་མཁོ་སྦྱབ་དང་
ཕན་འདེབས་ཚུ་ལུ། ༤- དུས་སྦྱོན་དང་ འཛུམས་བསྐྱར་ སྲིད་དོན་བསྐྱལ་བསྐྱགས་
མཚན་འབུལ་ ཟེད་རིགས་ཚུ་ལུ། ༥- ཆ་གནས་ཡོད་པའི་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ཚུ་
དང་ རྒྱབ་འགལ་ཅན་གྱི་ ལས་རིམ་དང་ལས་དོན་ཚུ་ལུ་དང་། ༦- བཤོ་བཤའ་དང་
བཅུགས་བཞག་ བདོག་གཏང་དངུལ་འཛིན་ཚུ་ནང་ མ་ཅུ་གཞི་བཅུགས་འབད་ནི་ཚུ་
ལུ། བཏང་མ་ཚོགས་མ་གཏོགས་ ཉེ་མའི་ བུ་ལེན་སྦྱོད་ནིའི་དོན་ལས་ མི་ཚོགས་ཟེར་
མི་འདི་ ལམ་སྦྱོན་ནང་མིན་འདུག་ཟེར་ལུ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འཕུས་མི་ཚུ་དང་ལྷ་རྟོགས་པ་ཚུའི་བར་ན་ ཚུད་བསྐྱར་ཚུ་ཞིབ་
ཞིབ་སྒྲེ་གནང་ཡོད་རུང་ གཙོ་བོ་ རྫོང་ཁག་གོང་འཕེལ་གནང་སྦྱིན་མ་དངུལ་གྱི་ལས་
སྦྱོན་འདི་ སྦྱི་ཚོགས་གྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཐུགས་བཞེད་ལེགས་ཤོམ་སྒྲེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་
བཟོ་གནང་གནང་མ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ དེ་དང་འབྲེལ་དོས་ལེན་འབད་དགོཔ་དང་ ཆེད་
འོག་ཚུ་དང་ སྒེ་ཚན་ཁག་ལས་ གོས་འཆར་ཕུལ་ཡོད་མི་འདི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་གྱི་
ཁ་ཐུག་ལས་ ལམ་སྦྱོན་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་དངུལ་རྩིས་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ ལམ་
ལུགས་དང་ལམ་སྦྱོན་འབྲེལ་ ལེགས་ཤོམ་སྒྲེ་དབྱེ་བ་དབྱེད་དེ་ ཆ་འཛུགས་གྲུབ་ཡོད་
མི་འདི་ རྫོང་ཁག་གོང་འཕེལ་གནང་སྦྱིན་མ་དངུལ་གྱི་ལས་སྦྱོན་གྱི་དོན་ཚན་ ༧།

པའི་ ༡ པ། རྫོང་ཁག་དངུལ་ཅིས་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ གནང་བ་གྲུབ་པའི་ལས་དོན་ཚུ་
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ རོས་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་སྤུལ་དགོ། ཟེར་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་
རོས་ལེན་དོན་ལུ་རྒྱུ་མ་ཅིན་སྤུལ་ཡོད་པ་ཨིན་ཟེར་ དཔ་གསོ་སྤུལ་ཡི།

དེ་ལས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་ ༩་མ་ རྫོང་ཁག་དངུལ་ཅིས་ཚོགས་
རྒྱུ་གི་སྤུལ་ཡོད་པའི་ རྫོང་ཁག་གནང་སྤྱིན་མ་དངུལ་གྱི་ཐོག་ལས་ ཅིས་ལོ་༢༠༡༩-
༢༠༢༠ ལོའི་དོན་ལུ་ ལས་སྒྲ་གཙོ་རིམ་སྒྲིག་ཡོད་མི་འདི་ དེ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་
ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་གཟིགས་པ་ད་ འཐུས་མི་མང་མོས་ཐོག་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་
རོས་ལེན་བྱུང་མ་བཞིན་དུ་ གྲོས་ཚད་གྲུབ།

༡༽ ཚོས་དང་ལས་སྒོལ།

༡- སྒོལ་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཡིག་ཚང་ནང་ལས་པར་རྫོང་ཁའི་སྐད་ཡིག་ལག་
ལེན་ ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོ་པའི་སྐོར་ལས་གོས་དོན་སྤུལ་མི་ནང་ ད་ལྟོ་ རྫོང་ཁ་སྐད་
ཡིག་འདི་ ལྷབ་ཆེ་ཤོག་སྤེ་ ལག་ལེན་འཐབ་མི་འདི་ ས་ཁམས་སྤེ་ཚན་དང་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་ དེ་ལས་ སྒོལ་འཛིན་ཁ་བྱུག་ལས་ རྫོང་ཁའི་ཐོག་ལས་ གནང་དོ་ཡོད་
རུང་ མང་ཆེ་བ་ཅིག་གི་ ལག་ལེན་ཅུང་སྲ་ཅི་ལས་འཐབ་ནི་མེད་པ་ལས་ ཐབས་ལས་
སྟོན་དགོཔ་སྤེ་ལུ་ཡོད་པ་དང་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་འདུ་ནང་ལུ་ སྤྱན་
འབུལ་ཚུ་རྫོང་ཁ་ནང་སྤུལ་གནང་མི་འདི་ལུ་ བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཟེར་ལུ་ཡི།

འདི་ལུ་ ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་མ་ཡིན་པའི་ ལུང་ཕྱོགས་ཡིག་ཚང་ཚུ་
ནང་ལས་པར་ལུ་བ་དང་བཀའ་རྒྱ་ཚུ་གར་ དབྱིན་སྐད་ཐོག་ལས་གནང་དོ་ཡོད་པ་ལས་

ཚོང་ལག་བདག་སྐྱོང་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ཡིག་ཚང་ནང་ལས་པར་ རྒྱལ་ཡོངས་ལ་སྐད་
ཚོང་ལ་འདི་ བྱབ་ཆེ་གྲགས་འབད་ ལག་ལེན་ཐབ་དགོ་པའི་སྐྱོར་ལྷུ་ཡི།
ད་རུང་ མཁོ་སྐྱབ་འགོ་དཔོན་གྱིས་ སྤྱིར་བཏང་གཞུང་སྐད་ཚོང་ལ་འདི་ གོང་འཕེལ་
བཏང་ནི་དང་ ལག་ལེན་ཐབས་ནི་ཚུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་རུང་ གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་
ཏེ་ དཔེར་ན་ མཁོ་སྐྱབ་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ལས་མ་
གཏོགས་ གཞན་མེད་པ་ལས་ སྐད་ཡིག་འདི་ལག་ལེན་ཐབས་དགོ་ ཟེར་བའི་སྐབས་
སྤྱིག་གཞི་དང་ བཀའ་རྒྱ་ཚུ་ གོ་ཡངས་སུ་ཅིག་སྟེ་ བཞག་དགོ་པ་སྟེ་ལྷུ་ཡི།
ད་རུང་ རང་ལ་ཀཔོ་གིས་ སྟོན་མ་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཆོག་གིས་ བཀའ་
རྒྱ་གནང་བ་བཞིན་ ཚོང་ལ་འདི་གལ་ཅན་ཅིག་འབདམ་ལས་ བཀའ་རྒྱ་འདི་ཚུ་ལུ་
གཞི་བཞག་ཐོག་ལུ་ གོས་ཚོད་སྟོན་པ་ཅིག་ཟེར་བའི་བསམ་འཆར་ལྷུ་ཡི། དེ་འབདམ་
ད་ དབྱིན་སྐད་འདི་མ་དགོ་པའི་སྐྱོར་ལས་ ལུ་མེན་ཟེར་དོགས་སེལ་སུལ་ཡི།
དེ་ལས་ འབྲེག་དཀར་ཀཔོ་གིས་ ཚོང་ཁའི་ལ་སྐད་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་གོས་
ཚོད་སྟོན་ནིའི་ཐད་ཁར་ ཏེ་མ་ སྤྱིག་ལམ་གོ་དང་སྤྱིད་ར་བཟུམ་སྟེ་ མ་འགྱུ་ནིའི་དོན་
ལུ་ གོས་ཚོད་མ་སྟོན་པའི་སྤྲ་གོང་ལས་ ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོ་པའི་དྲན་གསོ་སུལ་
ཡི།
འདི་ལུ་ ནང་སྐྱོར་ཀཔོ་གིས་ རང་གི་ལ་སྐད་འདི་ རང་གི་བདག་འཛིན་མ་འབད་བ་
ཅིན་ རོགས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ བདག་འཛིན་མི་འབད་ཟེར་ལྷུ་ཡི། དེ་བཟུམ་སྟེ་
ཏེ་མ་ལས་ གསུང་གོས་མང་རབ་ཅིག་གནང་ཡོད་རུང་ བསྟར་སྤྱོད་མ་འབད་བའི་སྟོན་
སྟེ་ལྷུ་ཡི།

ད་རུང་ བར་དོ་དམངས་མི་གིས་ ལྷན་ཁག་^{༡༠} ཐམས་ གྱི་གྲལ་ལས་ ནང་སྤྱོད་དང་
སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་མ་གཏོགས་ གཞན་མི་ལྷན་ཁ་ཚུ་ལས་ མང་ཤོས་རང་དབྱིན་
སྐད་གྱི་སློབ་ལས་ གནང་དོ་ཡོད་པ་དང་ དཔེར་ན་ རྒྱ་གར་གི་སློན་ཆེན་མཆོག་གི་
ས་གནས་ག་ཏེ་རང་བྱོན་རུང་ ཁོ་རའི་ཁ་སྐད་གྱི་སློབ་ལས་རང་གསུང་དོ་བཟུམ་སྟེ་
རང་གི་ཁ་སྐད་ལུ་ ཕྱིས་མཐོན་དང་ ཆ་བཞག་ནིའི་དཔེ་བཟང་པོ་བལྟ་ས་ཅིག་ཡིན་
མས་ཟེར་ཞུ་ཡི།

འདི་ལུ་ དགོས་ཚུང་བདག་གིས་ ཏེ་མའི་ ཚོགས་ཐེངས་མང་རབ་ཅིག་གནང་བའི་
སྐབས་ ཡིག་འགྲུལ་གི་རིག་ག་ཅི་རང་སྟེ་རུང་ རྫོང་ཁ་སློབ་ལས་ ཡིག་ཆ་ཚུ་ནང་
ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་ གྲོས་ཚད་དང་འཁྲིལ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་ཁ་བྱུག་
ལས་ ག་དེ་དྲག་དྲ་ལག་ལེན་འཐབ་དེ་རང་ཡོད་རུང་ སྤྱིར་བཏང་ཏེ་མའི་གྲོས་ཚད་ཚུ་
བསྟར་སྤྱོད་མ་འབད་མ་བཟུམ་ཅིག་སྟེ་ ཚོར་ཡོད་པ་ལས་ དེ་ལུགས་གྱི་སྐྱོར་ ལུལ་
མིའི་ཚོགས་འདུ་ནང་ ལྷན་ཁ་སྐྱོང་སྤྱུལ་བ་ཅིན་ཟེར་བའི་ གྲོས་འབུལ་སྤུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ད་ལྟོ་ གསུང་གྲོས་གནང་ས་ལུ་ བལྟ་བའི་སྐབས་ སྤྱོན་མའི་
གྲོས་ཚད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བསྟར་སྤྱོད་མ་འབད་བའི་སྐྱོན་བཟུམ་ཅིག་སྟེ་མཇལ་ཡོད་པ་མ་
ཆད་ རྫོང་ཁ་ལག་ལེག་འདིའི་སྐྱོར་ ཞིབ་འཆོལ་མ་འབད་མ་ལས་ ད་ལས་ཡར་ རྫོང་
ཁག་སྲོལ་འཛིན་ཁ་བྱུག་ལས་ ཞིབ་འཆོལ་འབད་དེ་ ལུལ་མའི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུ་ནང་ལྷན་ཁ་སྐྱོང་སྤུལ་ཞིན་མས་ལས་ དེ་དང་འཁྲིལ་ གསུང་གྲོས་གནང་ནིའི་ གྲོས་
འབུལ་སྤུལ་ཡི།

འདི་འབད་མ་ལས་ ཁོང་གི་གྲོས་འབུལ་སྤུལ་ཡོད་མི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ ལུག་
ཡར་སང་གིས་གཟིགས་པ་ད་ འབུས་མི་ག་རའི་རྟོང་ས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་ལས་

ཚོང་ཁག་སྒོལ་འཛིན་སྡེ་ཕྱན་གྱིས་ ཚོང་ཁག་ནང་འཁོད་ ཚོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་
ཞིང་འོག་བདག་སྐྱོང་ དེ་ལས་ ལུང་ཕྱོགས་དང་ དངུལ་འབྲེལ་གཙུག་སྡེ་ ལ་སོགས་
པ་ཚུ་ནང་ ཚོང་ཁའི་སྐད་ཡིག་ལག་ལེན་སྒྲིལ་ ཞིབ་འཚེལ་འབད་དེ་ བྱལ་མའི་ ཚོང་
ཁག་ཚོགས་འདུ་ནང་སྟན་ཞུ་བའི་ གྲོས་ཚད་གྲུབ།

ཁ། ལམ་སེལ།

༡- བར་རྫོང་མངས་མི་གིས་ བར་རྫོང་སྤྱི་འོག་ ས་སྤྱད་ཟེར་ས་ལུ་ ཞིང་འོག་སྡེ་
བའི་འཁོར་ལམ་ལས་བརྟེན་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ གནས་བྱུར་ས་རུང་ཆད་དེ་ ས་
གནས་འདི་ནང་སྤྱད་མི་ མི་སེར་ཚུ་གི་སྤྱད་ཁྱིམ་ཚུ་ལུ་ གནོད་ཁྱེན་བྱུང་དོ་ཡོད་པ་
ལས་ ད་ལས་ཕར་གནོད་པ་མེད་པ་བཟོ་དགོས་པའི་སྒྲིལ་ གྲོས་དོན་སྤུལ་ཡི།
དེ་ལུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྩ་ཆ་བཀུགས་ ས་སྤྱད་ལུ་ཡོད་པའི་ ས་ཁོངས་འདི་
ནང་ རྒྱ་གཡུར་དང་ཅིག་རྟེན་ཚུ་ ཆར་ཚུ་ལས་བརྟེན་མེད་པ་བཟང་ཡོད་མི་ཚུ་
ཉམས་བཅོས་འབད་དགོཔ་འདུག ཨིན་རུང་ ད་རེས་ སྐབས་ཅིག་ཁར་ ཆར་ཚུ་
ལས་བརྟེན་ ས་གནས་འདི་ནང་གི་ ཅིག་རྟེན་ཚུ་ཚུ་གི་འབག་འགྱོ་ཡོད་རུང་ ས་
གནས་འདི་ཁ་ཡོད་མི་ སྤྱད་ཁྱིམ་ཚུ་ལུ་ཉན་ཁ་མེད་པ་སྡེ་ཐོང་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི། ད་
རུང་ ས་ཁོངས་འདི་ཚུ་ནང་ རྒྱ་གཡུར་བཟོ་ཡོད་མི་ཚུ་ ཚོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་
སྟན་ཞུ་བའི་ཡོད་པ་དང་ འདས་པའི་ སྤོམ་འགྱོའི་ཞལ་འཛུམས་ཀྱི་གྲོས་ཚད་ནང་
ཞིང་འོག་གིས་ ལས་ཁུངས་ཁ་བྱུག་ལས་ ཞུ་བ་ག་དེ་ཅིག་སྤུལ་ཡོད་རུང་ རོས་
ལེན་མིན་འདུག་ཟེར་མིའི་ཐད་ཁར་ ད་ཚུན་ ཉིན་མ་ཤོང་ལས་འགལ་བཟོ་རིག་
འགོ་དཔོན་ཡིག་ཆ་ནང་ གནད་དོན་དེའི་སྒྲིལ་ལས་ སྟན་ཞུ་བ་ཀྱི་ཡང་མ་འོང་

ཟེར་བྱ་ཡོད་པ་དང་ གཤམ་སྤྱི་ ལྷན་ཁྱུ་ཚུ་ལས་འགུལ་ཡིག་ཚང་ནང་ གནང་པ་
ཅིན་ ཁོང་གི་ཁ་བྱལ་ལས་ ལྷ་ཚུ་འབད་འོང་ཟེར་བྱ་ཡོད་པ་དང་ ད་ལས་མར་
ཆེད་འོག་ལྷེ་བའི་ལམ་ཚུ་ ཆེད་འོག་དང་རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ཅིས་སྤྱོད་པའི་
བྱལ་ལས་ ལྷ་བས་བདེ་སྤྱི་ཚུ་ སྤར་བ་ལྷག་པ་སྤེལ་ཚུགས་པའི་རེ་བ་ཡོད་
ཟེར་ལས་འགུལ་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན་གྱི་ ཡིག་ཚང་ལས་གནང་ཡོད་པའི་ལན་
གསལ་འདི་ ཚྲིག་སྐྱོང་སྤྱི་ལོ་ལུ་བྱ་ཡི།

**དེ་འབད་མ་ལས་ གྲོ་སྤྱོད་འདི་ཐད་ཁར་ ཆེད་འོག་དང་ ལས་འགུལ་གཉིས་
གསུང་གྲོ་སྤྱོད་གནང་ནི་འོག་ཚུ་བྱ་བ།**

༡- ཤིང་མཁར་དམངས་མི་གིས་ ཤིང་མཁར་ཆེད་འོག་ལྷེ་བའི་ འཁོར་ལམ་
སེལ་མ་ད་ མི་སེར་ཚུ་གི་འབྲུང་ཚུ་དང་ ཞིང་ཚུ་འོག་གཤམ་དང་ཚུ་ཞིང་ སྤྱི་གཞི་
རུ་བ་ དེ་ལས་ ཚུ་བཟོ་ན་ཚུ་ལུ་ གཞོད་ཆེན་འབྲུང་མི་གི་ཐད་ཁར་ ལམ་སེལ་
ལས་ཁུངས་ཁ་བྱལ་ལས་ ལེགས་བཅོས་ / ཉམས་གསོ་བྱ་གནང་དགོས་པའི་སྐོར་
ལྷན་ཁྱུ་མང་རབ་ཅིག་འབད་རུང་ ངོས་ལེན་མཛད་མ་བདུབ་པར་ཡོད་པ་ལས་བཟོན་
ད་རེས་ རྫོང་ཁག་ཚྲིག་སྐྱོང་ལུ་ གྲོ་སྤྱོད་གནང་གོ་པའི་གྲོ་སྤྱོད་ལུ་
ཡོད་པ་ མ་ཚད་ སྤྱི་འགུ་ལྷན་ཁྱུ་ཚུ་ལུ་ སྤྱོད་ཆེན་འབྲུང་ཡོད་མི་ཚུ་ ལམ་
སེལ་ལས་ཁུངས་ཁ་བྱལ་ལས་ ཚ་རྒྱ་ཡོད་ལུགས་མ་གཏོགས་ ཉམས་གསོ་བྱ་ནི་
ཐབས་ལམ་སྤྱི་གཞི་མ་བདུབ་ལས་བཟོན་ ཚྲིག་སྐྱོང་ལུ་གྲོ་སྤྱོད་ལུ་ཡི།

དེ་ལུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྩ་ཆ་བ་ཀྱིས་ ལམ་སེལ་བའི་སྐབས་སུ་ གཞོད་
ཆེན་ཐོག་ཡོད་མི་ཚུ་ ཉམས་གཞོང་ལས་འགུལ་ཡིག་ཚང་གི་ ལེ་ཤོམ་སྤེལ་རང་ཤེས་
ཟེར་བྱ་ཡི། གཞོད་ཆེན་འདི་གི་སྐོར་ལས་ ཉེ་མ་མི་སེར་ཚུ་གི་ ལེགས་ཤོམ་སྤེལ་

རང་ཉ་གོ་སྟེ་ མི་སྡེ་ལས་གནང་བ་ལེན་ཐོག་འབད་ཡོད་པ་སྟེ་ལྷོ་ཡི། གཞོད་རྒྱུ་
འདི་ཚུ་འོས་ལས་ ལོ་ངོ་གསུམ་དེ་ཅིག་གི་ ལོ་ག་ཅིག་རང་ལྷོ་རུང་ མ་དངུལ་
ཐོབ་མ་ཚུགས་པ་ལས་ འཆར་དངུལ་གནང་ཡོད་མི་འདི་ ལམ་བཟོ་སྐྱུན་ནང་རང་
མ་ལངས་ལས་ སྐབས་ཅིག་ བཤུད་མ་བཞག་པར་ཐབས་མེད་པ་ཡར་སོང་ཡི་
ཟེར་ལྷོ་ཡི། དེ་ལས་ ལཱ་འདི་ཚུ་ GEF གི་མ་དངུལ་ཐོག་ལས་ ལཱ་འགོ་མ་
བཅུགས་ཚུན་ འབད་ཐབས་མེད་རུང་ གཞོད་རྒྱུ་ཐོབ་ཡོད་མི་ཚུ་ ག་ར་ ལས་
འགུལ་ནང་བཅུགས་ཏེ་ མཐོ་སྐྱབ་དོན་ལུ་ཡིག་ཆ་ཚུ་ ག་ར་ག་སྤྱི་ཡོད་པ་ལས་
ལས་འགུལ་གྱིས་ ལཱ་ཚུ་འབད་འོང་ཟེར་ ལས་འགུལ་བཟོ་རིག་འོག་དཔོན་གྱི་
གནང་ཡོད་མི་ ཡིག་ལན་འདི་ ཚོགས་དམངས་ལུ་ལྷོ་ཡི།
དེ་འབད་མ་ལས་ ཤིང་མཁར་ལས་སྤུལ་མི་ གྲོས་དོན་འདི་ ཆེད་འོག་དང་ལས་
འགུལ་གཉིས་མཉམ་རུབ་ཐོག་ལས་ ལཱ་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་ཚད་གྲུབ།

༣- ཤིང་མཁར་ཀུའོ་གིས་ ས་གནས་ཉིམ་གཞོང་བརྒྱད་དེ་ ཤིང་མཁར་ཚུན་
འཁོར་ལམ་ཕྱི་ནག་བཏང་ནི་དང་ དཔེ་སྟོན་གྱི་ལམ་བཟོ་བསྐྱུན་འབད་ནི་དོན་ལུ་
འཆར་དངུལ་ས་ཡ་ ༤.༡༠༥/- ལས་མ་ལྟོད་པའི་སྐོར་དང་ ཆེད་འོག་ལྷོ་བའི་ལམ་
རྒྱུན་སྐྱོང་སྐོར་ གྲོས་དོན་སྤུལ་ཡོད་པ་ཨིན།
དེ་ལུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་གྱིས་ ལས་འགུལ་ཁ་གསལ་སྟན་ལུ་
[Detail Project Report(DPR)] འདི་ ཉེ་མ་ལས་བཟོ་ཡོད་པ་དང་
འདི་འོས་ལས་ མ་དངུལ་ ས་ཡ་ ༡༤ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཡོད་རུང་ མ་དངུལ་འདི་
གི་ ཉིམ་གཞོང་ལས་ ཤིང་མཁར་ཚུན་གྱི་ ལམ་འདི་ལུ་ མ་ལངས་ལས་བརྟེན་

ད་རུང་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ མ་དངུལ་མ་ལང་མའི་སྐོར་ ལྷ་ཡིག་ཚུ་
འབྲེལ་ཡོད་ ལས་ཁུངས་ཚུ་ནང་ཕུལ་ཡོད་པ་ཟེར་ལྷ་ཡི། འདི་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་
དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལས་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ མ་དངུལ་དངུལ་ཀྲམ་
ས་ཡ་^{༡༩༠} དེ་ཅི་ ཕྱིས་ཁྲ་བཏོན་ཡོད་མི་འདི་ གནང་ནི་སླེ་ཡོད་ཟེར་ལྷ་ཡི།

ད་རུང་ ཏུས་ཅི་གི་ལོ་ནང་ ལུང་ཕྱོགས་ཡིག་ཚང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ མ་དངུལ་
དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་^{༢༤.༤༠} ལམ་འདི་གི་དོན་ལས་ བཏང་ནི་སླེ་ཡོད་པ་དང་ ཆེད་
འོག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ མ་དངུལ་དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་^{༤.༧༠༥} འདི་ག་ཏེ་ལས་ཐོབ་ཡོད་
ག་ མ་ཤེས་ཟེར་ལྷ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ ལམ་འདི་ཁག་ཆེ་ཉིང་ལུ་བལྟ་སྟེ་
ལས་འགུལ་གྱི་ ཉིམ་ཤོང་དང་ཐེངས་བར་ན་ལུ་ ལཱ་འབད་ནི་དོན་ལུ་ ད་ལེ་
ཁྲུམ་འདི་ནང་ རིན་བསྐྱར་འབད་ནི་ཟེར་ལྷ་ཡོད་པ་དང་ དེ་འདྲིས་བས་སུ་ མི་མང་
གིས་ ལཱ་འདི་འགོ་མ་བཙུགས་གི་བར་ན་ བཟོད་ཐབས་མཛད་གནང་ཟེར་ ཆེད་
འོག་བདག་སྐྱོང་གི་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་ གོ་བ་སྦྱོད་དགོ་པ་སྟེ་ ལས་འགུལ་བཟོ་རིག་
འགོ་དཔོན་ཡིག་ཚང་ལས་གནང་ཡོད་མི་འདི་ ཚྲིག་ཐེངས་ལུ་ལྷ་ཡི།

འདི་ལུ་ ཤིང་མཁར་རྒྱལ་གིས་ ལས་འགུལ་ཁ་ཐུག་ལས་ ལཱ་ཚུ་འགོ་བཙུགས་
གནང་ནི་ཟེར་མི་ལུ་ མི་བརྟུབ་ཟེར་ལྷ་ནི་མེད་རུང་ ལམ་རྒྱ་སྦྱོད་བཏང་ནི་དོན་
ལས་ དཔག་ཚད་ཚར་གཅིག་བཀལ་ཡོད་པ་དང་ དེ་ལས་ རང་བཞིན་གནས་
སྤངས་དང་འཁྲིལ་དཔུང་ཚད་ ག་དེ་སླེ་ཡོད་པ་ཨིན་ན་ཟེར་ བཟོ་རིག་མཁས་
མཚོ་ཚུ་ འོང་ཞིན་མ་ལས་ཞིབ་དཔུད་འབད་ཡོད་པའི་ལུལ་ ཏུས་ཅི་ མ་དངུལ་
དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་^{༢༤.༤༠} ལས་མེད་པ་སྟེ་ལྷ་མི་འདི་ གཞུང་གཉིས་པའི་སྐབས་
མ་དངུལ་དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་^{༧༠} ཡོད་ས་ལས་ ས་གནས་སིབ་སྦྱི་གང་ལུ་ ས་ཡ་

༡༠ གི་སོ་ལིང་(Soling) རྒྱལ་ཡོད་པ་དང་ ལྷག་ལུས་དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་^{༡༠}
འདི་ རྒྱལ་ཡོད་ས་དག་འཁྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ལས་ གནང་ནི་ཟེར་
ཡོད་རུང་ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ཅི་ནག་གི་དོན་ལུ་ ས་ཡ་^{༣༣} ལྷག་པ་ཅིག་འོང་ཡོད་
མི་ནང་ལས་ ལོངས་སྤྱོད་ནང་ལུ་ དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་^༤ ལྷག་པ་ཅིག་ བརྒྱན་སྐྱོང་
འབད་ཡོད་པ་དང་ མ་དངུལ་ལྷག་ལུས་སྐོར་ལས་ ག་དེ་སྤྱོད་ཨིན་ན་ གསུང་གོས་
ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤྱོད་གནང་དགོ་པའི་ དུས་ཚོད་ཅིན་རེན་ཡོད་ ཟེར་བུ་ཡོད་པ་དང་
འཕམ་འཕམ་ ས་གནས་འདི་ཁར་ལཱ་ཚུ་འབད་ནི་ཨིན་ཟེར་སྐབ་རུང་ ལཱ་ཚུ་འགོ་
བརྩུགས་ནི་མེད་པར་ མི་སེར་ལུ་སྤྱིད་སྤྱུག་ཕོག་སྤྱོད་ཟེར་བུ་ཡི།
དེ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ཁར་ གོ་བ་ལེན་དགོ་མི་འདི་ཡང་
དུས་ཅིའི་ལོ་ན་ རྫོང་ཁག་སོ་ནམ་སྤེ་ཚན་ནང་ མ་དངུལ་དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་^{༤.༡༠༥}
དེ་ཅིག་འོང་ཡོད་མི་འདི་ ལས་སེལ་ལས་ཁུངས་དང་གཅིག་ཁར་བསྐྱོམ་ནི་ཨིན་ན་
ཡང་ན་ འདི་ཆེད་འོག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ལཱ་ཚུ་ འབད་དགོ་པ་ཨིན་ན་ ཡང་ན་ མ་
དངུལ་འདི་ ལས་སྐྱོམ་སོ་སོའི་དོན་ལུ་ཨིན་ན་ ཟེར་ཁ་སེལ་གནང་དགོ་པ་སྤྱོད་བུ་ཡི།
དེ་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཤིང་མཁར་ཆེད་འོག་གི་ལམ་ཅི་ནག་གནང་
ནིའི་དང་ དཔེ་སྟོན་གྱི་ལམ་འབད་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ཉེ་མ་ མ་དངུལ་དངུལ་ཀྲམ་
ས་ཡ་^{༧༠} ཅིས་ཁ་བཏོན་ཡོད་མི་འདི་གུ་ ད་རུང་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཁ་ཐུག་
ལས་ ལོག་ཅིས་ཁ་སྟོན་པའི་སྐབས་ ས་ཡ་^{༡༣༠} ལྷག་པ་ཅིག་སྟོན་མི་འདིའི་ ཁ་
སྐོང་ ལྷན་ཐབས་མ་དངུལ་དངུལ་ཀྲམ་ ས་ཡ་^{༣༣.༥} དེམ་ཅིག་ ནང་ལས་གནང་
ཡོད་མི་འདི་ ན་ཉིང་ འཆར་གཞི་བརྩུག་ཅིག་པ་ མཐུག་བསྐྱུ་བའི་སྐབས་ལུ་ ས་
ཡ་^{༧༠} ནང་ལས་ ས་ཡ་^{༣༠} ལྷག་པ་ཅིག་ ཟས་འབྲོ་བཏང་ཡོད་པ་ད་ འབྲུག་

གཞུང་གི་མ་དངུལ་ནང་ལས་ དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་ ༡༠ ལྷག་ལུས་ཡོད་པ་དང་
འདི་ལུ་ འབྲུག་གཞུང་གི་མ་དངུལ་ ས་ཡ་ ༣༣ གནང་ཡོད་མི་འདི་ ད་རེས་
འབད་མ་ད་ལུ་ ཆེད་འོག་གི་གནས་ཚད་ཁར་མེན་པར་ སོ་ནམ་སྟེ་ཚན་ནང་ལུ་
ས་ཡ་ ༤.༡༠༥ འོང་མི་འདི་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ནང་སྤྱོད་དགོངས་སྟེ་ཞུ་ཡི།

དེ་ལས་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་རོ་ཚབ་གིས་ ཉིན་མ་ཤོག་དང་ཤིང་མཁར་བར་ན་
ལམ་གི་ལོ་མི་ཀར་༡༩ དེ་མ་ཅིག་ ཕྱི་ནག་བཏང་ནི་འདོན་ལུ་ ཅུས་ཅི་གི་ལོ་ནང་
འཆར་དངུལ་ཡོངས་བསྟོམས་ ས་ཡ་༣༡.༡༠༥ དེ་མ་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ ད་ལྟོ་
མཁོ་སྒྲུབ་གི་ལམ་ལུགས་འཇུག་བཅོས་འབད་ཡོད་མི་འདི་ ལྷབས་མ་བདེ་མ་ཐོན་
ཡོད་པ་ལས་ དུན་རྒྱུང་ལུས་ཡོད་པ་ལས་ ལམ་ལུགས་འདི་འདི་དཀའ་ངལ་ཚུ་སེལ་
ཚར་བའི་ཤུལ་ གླི་ཟླ་༩ པའི་ནང་འཁོད་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཁ་ཐུག་ལས་ ལཱ་
ཚུ་འབད་ནི་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་ལས་ ལས་སྒྲུབ་འདི་དང་འབྲེལ་ འབྲོག་དཀར་ཆུ་ལོ་གིས་ འབྲོག་དཀར་ཆེད་
འོག་བར་ན་ སྤྱོད་དང་ཀ་མ་ཉི་གི་ཞིང་ལམ་འདི་ཡང་ བཀག་བཞག་ནི་ཨིན་ན་
མེན་ན? ཟེར་ངེ་བ་ཞུ་ཡི།

འདི་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གིས་ ཞིང་ལམ་འདི་འདི་ཐད་ཁར་ ད་ལྟོ་
མཚམས་འཛོགས་འབད་བཞག་དགོངས་སྟེ་ཞུ་ཡོད་པ་ཨིན་ དེ་ཡང་ རྒྱ་གཞུང་ལས་
འགྲུལ་རྒྱུང་བའི་ནང་རྒྱུད་པ་ལས་བརྟེན་ མ་དངུལ་རྒྱ་ཆ་འཛོགས་མ་གྲུབ་རྒྱུན་
མཚམས་འཛོགས་འབད་དགོངས་སྟེ་ཞུ་ཡི།

༤- ཁྲིང་ཆཔོ་གིས་ ས་གནས་ ཉིང་ཉི་བི་- དབང་འདུས་སྒང་- གཞུང་ལམ་སྒང་
ཁྲིང་- དག་འཕེལ་ - ཉིང་ཉི་བི་ཚུན་ཚོད་གཞུང་ལམ་ལེགས་བཅོས་འབད་དགོ་
པའི་སྐོར་དང་ ཉིང་ཉི་བི་སྤྱི་ལས་སྒྲིང་ཕུག་བར་ན་ཕང་ལམ་བཟོ་མི་འདི་ ཅི་ནག་
བཏང་དགོཔ་སྤེལ་ཞུ་ཡི།

འདི་ལུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱ་ཚབ་ཀྱིས་ ཉིང་ཉི་བི་- དབང་འདུས་སྒང་-
གཞུང་ལམ་སྒང་ཁྲིང་- དག་འཕེལ་ - ཉིང་ཉི་བི་ཚུན་ཚོད་གཞུང་ལམ་འདི་ དུས་
ཅིའི་ ཅིས་ལོ་༢༠༡༩-༢༠༢༠ འི་ནང་ལུ་ ཀྲི་ལོ་མི་གར་༥ དེ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་
དདུལ་གཏམ་ས་ཡ་༡༠ དེ་ཅིག་ ཅི་ནག་བཏང་ནིའི་དོན་ལུ་ མ་དདུལ་ཐོབ་འདི་
ཡོད་པ་དང་ འགྲོགས་པ་རིན་བསྐྱར་འབད་ནི་ཨིན་ཟེར་ཞུ་ཡི། དེ་ལས་ ཉིང་ཉི་བི་
དང་གོང་ཕུག་བར་ནིའི་ལམ་ཀྱི་ཐད་ཁར་ ཧེ་མའི་འཆར་ལོ་༢༠༡༧-༢༠༡༩ དང་
༢༠༡༩-༢༠༡༩ ནང་ ས་ཡ་༤༠ གྲོས་འབུལ་ཕུལ་ཡོད་མི་འདི་ ཆ་འཛོགས་མ་
གྲུབ་ལས་ མ་ཐོབ་པར་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

འདི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ གྲོས་བསྐྱར་ལེགས་ཤོམ་སྤེལ་གནང་
ཞིན་མ་ལས་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ཡང་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཁ་ཐུག་ལས་ ཕུག་ལཱ་ཚུ་
གནང་དང་གནང་བཞིན་པར་ཡོད་པ་དང་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཁ་ཐུག་ལས་ ད་
ལས་པར་ གཞུང་ལམ་སྒང་རྒྱུང་ཁག་ནང་འཁོད་ཀྱི་ ལམ་ཚུའི་སྐོར་ལས་ འཆར་
གཞི་དང་ལས་སྐྱ་ག་ཅི་རང་ བརྩམས་ཡོད་པ་ཨིན་ནིའི་སྐོར་ལས་ ལྷན་ཁྲུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཁག་ཚོགས་འདུ་ནང་བཏང་སྤེལ་ རྒྱུ་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁ་ཐུག་ལས་ རྒྱུ་ཁག་ཚུ་
ནང་ ལས་སྐྱ་འདི་ཚུའི་སྐོར་ལས་ བཀའ་སྤེལ་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་ཚད་གྲུབ།

ག༽ མི་སྣོབས།

༡- བར་དོ་དམངས་མི་གིས་ ཆེད་འོག་ཚུ་ནང་ བསྐྱོ་བཞག་འབད་ཡོད་པའི་བཟོ་རིག་
པ་ཚུ་ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་གཏན་འཇགས་སྟོན་ནིའི་ དོན་ལུ་གནང་དགོ་པའི་སྐྱོར་ བར་
གྲོས་དོན་ཕུལ་མི་འདི་གིས་ སྤྱི་བཏང་ཆེད་འོག་ཚུ་ནང་ དཀའ་ངལ་ཚུ་སྤོམ་སྤེལ་
ཡོད་པ་ལས་ ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཚུའི་ཁ་ཐུག་ལས་ གྲོས་བསྐྱར་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤེལ་
གནང་ཞིན་པ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་ཁུངས་ཚུ་ནང་ ས་གནས་གཞུང་
གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མ་ནང་ལུ་ ཆེད་འོག་རེ་ནང་ལུ་ ཕྱིས་འཛིན་པ་རེ་དང་
བཟོ་རིག་པ་རེས་ཐོབ་སྤེལ་ཡོད་མི་འདི་ བསྐྱར་བཅོས་མཛད་དགོ་པའི་ཁྱུ་བ་ཕུལ་དགོ་པ་
དང་ ཡང་ན་ ཞི་བའི་ལྷན་ཚོགས་ཁ་ཐུག་ལས་ བཀོད་བཞག་གནང་དགོ་པའི་ཁྱུ་བ་
ཕུལ་ནིའི་གྲོས་ཚོད་གྲུབ།

ང༽ བཟོ་སྐྱུག་

༡- འབྲུག་དཀར་ཆུ་གིས་ བར་སྤོངས་སྤྱི་འོག་ནང་ལུ་གྲང་པ་༢༤ དང་ སྐབས་
སྟེམ་པ་གྲང་པ་༢༣ ལུ་ སན་ཐོག་པའི་ས་གནས་ཁ་ཁ་རི་པ་རྟོང་ལས་ སྤྱིང་ཟམ་
གསར་པ་བཟོ་སྐྱུག་གནང་དགོ་པའི་སྐྱོར་ལས་འབྲུག་དཀར་ཆུ་གིས་ འཆར་གཞི་༡༡
པའི་ནང་ ཚུད་ཡོད་རུང་ སྐབས་ཅིག་ཁར་ སོ་ནམ་ཞིང་ནང་ འཇུར་བཅོས་འབད་དེ་
བཏང་ཡོད་པ་ལས་ མི་སེར་ཚུའི་ཁོ་སན་ལུ་བཟུ་ཏེ་ འོག་འདི་རང་མ་དངུལ་གནང་
ཐབས་ཅིག་མཛད་དགོ་པའི་གྲོས་དོན་ཕུལ་ཡི།
དེའི་ལན་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱི་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་ ཁག་ཆེས་འབད་ཐོན་ཡོད་པ་
ཅིན་ ཆེད་འོག་གནང་བྱིན་མ་དངུལ་ལས་ མ་དངུལ་ཚུ་བསྐྱར་བཅོས་འབད་རུང་ མ་

ཐུས་པ་མེད་པ་དང་ དེ་མེན་ རྫོང་ཁག་གནང་བྱིན་མ་དདུལ་ཐོག་ལས་ བརྒྱ་ཆ་₄₀
འབད་གནང་རུང་མ་ཐུས་པ་མེད་པ་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་ལས་ དྲུག་པ་རྫོང་བདག་གིས་ ས་གནས་འདི་ཁར་ལུ་ སྤྱིང་ཟམ་འདི་བཟོ་སྐྱོན་
འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཚང་དང་ གྲོས་བསྐྱུན་འབད་དེ་ ཟམ་ཕྱིས་སྟོན་
ཞིན་མ་ལས་ ཆེད་འོག་དང་ རྫོང་ཁག་གི་ཆད་གཞི་འདིའི་སྐོར་ལས་ ལྷན་ཁག་ལུ་ཞུ་
ནིའི་སྐོར་གསུང་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་བཞིན་ ཆེད་འོག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ སྤྱིང་ཟམ་བཟོ་སྐྱོན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་
ཡོད་ཡིག་ཚང་དང་ གྲོས་བསྐྱུན་འབད་དེ་ ཟམ་ཕྱིས་སྟོན་ཞིན་མ་ལས་ རྫོང་ཁག་
བདག་སྐྱོང་ལུ་ སྐྱོན་ཞུ་ཐུག་དགོ་པའི་གྲོས་ཚད་གྲུབ།

༡- རང་ལ་ཀཔོ་གིས་ མ་རང་བདུད་དང་འཕྱིན་ལས་སྐང་བར་ན་ ཁངས་མེད་ཆུ་ལས་
སྤྱིང་ཟམ་གསར་རྒྱབ་ནིའི་འཆར་གཞི་སྐོར་རང་ལ་ཀཔོ་གི་ དེང་སང་གི་འགྱུར་བ་ལུ་
བརྟེན་ འཁོར་ལམ་འདི་ཁག་ཆེ་རུང་ མི་སེར་ཆུ་དང་ སློབ་གྲྭ་ལྟེ་བ་ནང་ལུ་འབྱུང་ནིའི་
དོན་ལུ་ ཕན་ཐོག་ཆེན་མ་ཆད་ ལྷ་བཤལ་པའི་དོན་ལུ་ཡང་ བཅོམ་ཐོག་ཆེན་ལས་
སྤྱིང་ཟམ་རྒྱབ་གནང་དགོ་པའི་གྲོས་དོན་ཐུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ མ་རང་བདུད་དང་འཕྱིན་ལས་སྐང་བར་ན་ལུ་ ས་
གོ་རིང་བྱང་འདི་ ཀི་ལེ་མི་ཧྲ་ ༡.༥ ལས་མ་གཏོགས་མེད་པ་ལས་ འོས་འབབ་ཡོད་ག་
ཟེར་བའི་ངྲི་བ་ཡང་བཀོད་དགོ་པ་སྟེ་ཞུ་ཡི།

འདི་ལུ་ བཟོ་རིག་པ་གིས་ སྤྱིང་ཟམ་གྱི་རིགས་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བཟོ་རིག་སྡེ་ཚན་གྱི་
དབྱེ་ཞིབ་དང་ཟམ་ཕྱིས་སྟོན་ནིའི་ ལམ་ལུགས་མེད་པ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ནང་
ཐོ་བཀོད་སྟེ་ཞིན་མ་ལས་ ལྷན་ཁག་གིས་འབད་མ་ཨིན་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་འབདཝ་ལས་ ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་དང་ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུའི་བར་ན་ གསུང་གོས་ཚུ་
ལེགས་ཤོམ་སྟེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ས་གནས་འདི་མ་རང་བདུད་དང་ འཕྲིན་ལས་སྐྱང་
མེན་པར་ ཡུམ་མདངས་དང་འཕྲིན་ལས་སྐྱང་སྟེ་ བསྐྱར་བཅོས་སྟེ་ཞིན་མ་ལས་
འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ནང་ ཟམ་འདི་གི་ཕན་ཐོག་སྟོར་ རྒྱབ་ཁུངས་ཚུ་ཁ་གསལ་བཟོ་
ཞིན་མ་ལས་ ཞིབ་དཔྱད་དང་ཟམ་ཕྱིས་སྟོན་ནིའི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་སྟན་
ཞུ་ཡུལ་དགོ་པའི་གོས་ཚད་གྲུབ།

ཅ། ཁྲོམ་བཟོ།

༡- ནང་སྟོར་ཆ་ཤོ་གིས་ ཞབས་རྟོག་ལྷན་ཁག་གི་རྟོངས་ལས་ ཉེ་མ་ བུ་ལི་ལུ་ བེད་
འོག་གི་ཁྲོམ་རོས་འཛིན་སྟེ་ཡོད་པ་དང་ ཁྲོམ་གྱིས་བ་ཁུ་ཚུ་བཟོ་ཆར་མི་འདི་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་གི་གནང་བ་གོལ་གནང་དགོ་པའི་སྟོར་ལས་ གོས་དོན་ལུ་ཡོད་མི་འདི་
ཚོགས་འདུའི་ཁ་ཐུག་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ནང་སྟན་ཞུ་ཡུལ་ནིའི་དོན་ལུ་
གནང་བ་གོལ་ཡོད་པ་ཨིན།

༢- ཁྲོམ་བཟོའི་བཟོ་རིག་པ་གིས་ གཞལ་མ་སྐྱང་རྫོང་ཁག་ཁྲོམ་སྟེའི་ནང་འཁོད་ རྒྱ་
ཁུལ་འདི་གི་ལུ་བིག་མི་ཁྱར་རེ་ཉི་ཁྱར་ ༡༠༠༠ ། ལུ་ དངུལ་ཁྱམ་^༥ ལས་དངུལ་
ཁྱམ་^༢ ལུ་མར་ཕབ་ནིའི་གོས་དོན་ལུ་ཡོད་མི་འདི་ ཚོགས་དམངས་གྱིས་ གོས་དོན་
ལུ་ཡོད་མི་ལྟར་ གོས་ཚད་གྲུབ་ཡོད་པ་དང་ ཉ་ལས་ཕར་ རྒྱ་ཕལ་མེ་ཕལ་ལ་
སོགས་པའི་ གནད་དོན་ཐད་ཁར་ འབྲུག་གཞུང་གི་བཅའ་ཁམས་དང་ ལམ་ལུགས་
ལྟར་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ཁ་ཐུག་ལས་ འབད་དགོ་པའི་གོས་ཚད་གྲུབ།

ཆ། སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས།

༡- ཤིང་མཁར་ཆེའོ་གིས་ ཐག་རིང་སར་གྱི་སྤྱི་འོག་ཚུ་ནང་ འཕུལ་གྲང་ཕུ་མར་གྱི་
ལར་རེ་རེ་གནང་དགོ་པའི་སྐོར་དང་ འཕུལ་གྲང་ཉམས་བཅོས་སྐོར་ལས་གོས་དོན་ཕུལ་
ཡི།

དེ་ལུ་ སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས་ལས་འཛིན་ཚད་གྱི་ངོ་ཚབ་གིས་ སྤྱི་འོག་རེས་ལུ་ འཕུལ་
གྲང་ཕུ་མར་གྱི་ལར་རེ་ གནང་ནི་ཟེར་མི་འདི་ འདས་པའི་ གཞུང་གཉིས་པའི་ ཁས་
བྲལ་སྐུ་ལས་ལ་བསྐྱུགས་དང་འབྲེལ་ གཞུང་སྐྱོང་ཁག་ནང་ལུ་ སྤྱི་འོག་༤༠ འི་
དོན་ལུ་ འཕུལ་གྲང་༤༠ གནང་ཡོད་པ་སྟེ་ཞུ་ཡི།

ཨིན་རུང་ བྱལ་ལས་ གཞུང་སོར་འབྱོ་བའི་སྐབས་ ལམ་ལུགས་དང་སྤྱི་གཞི་ཚུ་
མི་མེར་དང་ བདག་འཛིན་འབད་མི་ཚུ་འི་བར་ན་ ལྷ་བས་བདེ་ཐབས་ལུ་ འགྱུར་
བཅོས་གནང་ཡོད་མི་འདི་ ཡིག་ཚང་ལྟེ་བ་ལས་ བཀོད་བྱ་བ་གཞུང་ཚུ་ཡང་གནང་
ཡོད་མི་འདི་ ཚོགས་དམངས་ལུ་ལྷག་ཕུལ་ཡོད་པ་དང་ དེ་ལས་ ཁོང་གི་ཡིག་ཚང་
འདི་ ད་ལྟོ་ གསར་པ་གཞི་བཙུགས་འབད་མ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ མི་སྟོབས་དང་ཉམས་
མྱོང་ཚུ་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ འཕུལ་གྲང་ཕུ་མར་གྱི་ལར་འདི་ཚུ་ སོ་ནམ་ཚུ་བསྐྱེད་ལས་
རོགས་པ་དང་ སྐོ་མོར་ཚུ་བསྐྱེད་ལས་རོགས་པ་ དེ་ལས་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་
དཔོན་ཚུ་གི་ གྲུ་སྤྱོད་དང་ལས་རིམ་ཚུ་བཟོ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི། དེ་ལས་ ལཱ་འདི་ཚུ་
སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས་ལས་འཛིན་ཚད་གྱི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ནང་ ཕུག་ལཱ་མང་བའི་
སྐབས་གིས་ ལཱ་འབད་ནི་ནང་བྱ་སྐབས་མ་བདེ་མ་ལས་བརྟེན་ འོག་སྤྱི་སྟེ་སོ་ནམ་
འཕུལ་ཆས་ལས་འཛིན་ཚད་གྱི་ ཕྱིས་ལེན་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

ད་རུང་ འཕྲུལ་ཆས་ཚུ་ཉམས་བཅོས་འབད་ནིའི་ཐད་ཁར་ ཡིག་ཚང་ལྟེ་བ་ནང་ལུ་ ཅ་
ཆས་ཚུ་མཐོ་སྤྱོད་འབད་ནི་ནང་ དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ལས་ ད་ལྟོ་ རྫོང་ཁག་ཚུ་ནང་
བཏང་མ་ཚུགས་པར་ཡོད་པ་དང་ ཡིག་ཚང་ཁ་ཐུག་ལས་ འཕྲུལ་རིག་པ་ཅིག་ཡང་
བཏང་ཡོད་རུང་ ད་ལྟོ་ ལཱ་གི་ཉམས་ཐྱིང་ཚུ་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ ལུང་ཕྱོགས་ཡིག་ཚང་
ནང་ ཉམས་ཐྱིང་ཡོད་པའི་འཕྲུལ་རིག་པ་ཚུ་འབོ་སྟེ་ ཉམས་བཅོས་འབད་བརྟེན་མི་ཚུ་
ཉམས་བཅོས་འབད་འདི་ ཞབས་རྟེན་ཚུ་ཐུལ་ཡོད་རུང་ ས་གནས་མཐའ་བྱུང་ལ་ལུ་
ཅིག་ནང་ རྩལ་མ་ཚུགས་པར་ཡོད་པ་འདི་བདེན་ཟེར་ཞུ་ཡི། དེ་ལས་ ཟེད་འོག་ནང་
ལུ་ སྤྲོ་བ་བདེ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁ་འབབ་གྱི་ཐོག་ལས་ དེད་གཡོག་པ་ཡང་བཅུགས་ཡོད་
ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་ལས་ འཕྲུལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་འབད་དགོ་པའི་ཐད་ཁར་ འཕྲུལ་ཁམས་ཅིག་ཁར་ མི་
རྩི་སྤྱོད་དང་ནགས་ཚལ་སྤྱོད་པོ་གིས་གནང་ཡོད་པའི་ བཀའ་བྱ་ནང་དོན་ཚན་གཙོ་
བོ་རང་ སྤྱོད་བྱ་དང་སྤྱོད་ཁང་ནང་ ལྟོ་བཀའ་དགོ་པའི་ལས་རིམ་(School and
Hospital Feeding Program) འདི་སྤྱོད་ཁག་གི་འཆར་གཞི་ནང་ཡོད་པ་
ལས་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་འཛིན་ཁ་ཐུག་ལས་ འཕྲུལ་སྤྱོད་ཚུ་ ཟེད་འོག་དང་
གཡུས་སྤྱོད་ཚུ་ནང་ཡོད་མི་ཚུ་ བསྐྱེད་འབད་དེ་ རྫོང་ཁག་ནང་བཞག་དགོ་པའི་སྤྱོད་
ཡིག་གུ་ནང་ཚུད་དེ་འདུག་ཟེར་ ཞུ་ཡི། ཨིན་རུང་ ད་ལྟོ་ སྤྱོད་ཁམས་འཕྲུལ་ཆས་ལས་
འཛིན་ཚད་གིས་ འཕྲུལ་ཆས་ཚུ་བསྐྱེད་འབད་ནི་ འགོ་མ་བཅུགས་པར་མཚམས་
འཇགས་སྟེ་བཞག་དགོ་པའི་ བཀའ་བྱ་ཡོད་པ་ལས་ མི་སེར་གྱི་སྤྲོ་བ་བདེ་སྤྱོད་ལུ་
གཅིགས་འདི་ ད་ལྟོ་ གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ཁར་ བསྐྱེད་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་གང་ཡོད་
ཟེར་ཞུ་ཡི། དེ་མ་ཚད་ རོ་ཚབ་གིས་ གྲོ་སྤྱོད་ཐག་བཅད་མི་ཚུག་ཟེར་ ཞུ་ཡོད་པ་དང་

གནད་དོན་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལས་ ཡིག་ཚང་ལྟེ་བ་ནང་ལུ་ ལུ་མི་གོས་
ཐག་བཅད་གནང་པ་ཅིན་དྲག་འོང་ཟེར་ལུ་ཡི།

དེ་ལས་ རྫོང་ཁག་སོ་ནམ་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འདས་པའི་གཞུང་གི་ ཁས་གྲངས་
གསལ་བསྐྱགས་ལྟར་ གཏེ་འོག་དང་སྤྱི་འོག་ཚུ་ནང་ འཕུལ་གྲང་ཚུ་གནང་ཡོད་མི་
འདི་གི་ ས་གཞི་ཚུ་སྤར་བ་ལྷག་སྟེ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་བཟོ་ཡོད་པ་སྟེ་ལུ་ཡི། དེ་ལས་
འཕུལ་གྲང་འདི་ ད་རེས་ སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས་ལས་འཛིན་ཆད་ཀྱི་ ཕྱིས་ལེན་ཞིན་མ་
ལས་ སོ་ནམ་སྟེ་ཚན་ནང་ཡོད་པའི་ ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ལུ་ ཕན་ཐོག་སྟོན་འབྱུང་ཡོད་
པའི་ཁར་ སྐབ་འབྲས་ཡང་ལེགས་ཤོམ་ཐོན་ཡོད་ལུགས་ཚུ་ལུ་སྟེ་ སྟོན་མ་ སོ་ནམ་སྟེ་
ཚན་གྱི་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་སུ་ ད་ཀྱང་འཕུལ་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་ལུ་ཡི། དེ་
ལས་ སོ་ནམ་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ད་ལྟོ་ བཟུམ་སྟེ་རང་ ལག་ལེན་དང་འཛིན་སྟོང་ཚུ་
སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས་ཁ་ཐུག་ལས་ མཛད་པ་ཅིན་མི་སེར་ལུ་ ཕན་ཐོག་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།
དེ་འབད་མ་ལས་ འཕུས་མི་ཚུ་དང་ལྷ་རྟོགས་པའི་བར་ན་ ཚུད་བསྐྱར་ཚུ་གནང་བའི་
སྐབས་ ཐག་རིང་སའི་ས་ཁོངས་ཚུན་ནང་ཞབས་རྟོག་ཚུ་ མ་ཐོབ་པར་ལུས་ཡོད་པ་ ལུ་
བའི་ལན་ལུ་ རོ་ཆབ་ཀྱི་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ མི་སེར་གྱི་ཞབས་རྟོག་དོན་ལུ་ མཁོ་མངག་
འབད་མི་ཚུ་ལུ་ ཞབས་རྟོག་ཚུ་སྤུལ་དང་སྤུལ་བཞིན་པར་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

དེ་ལས་ འཕུལ་གྲང་ཚུ་གར་ སྤྱི་འོག་ནང་བཞག་དགོ་པའི་སྐྱོར་ འཕུས་མི་ཚུ་གི་ལུ་
མི་ལུ་ རོ་ཆབ་ཀྱིས་ སྤྱི་འོག་ཚུ་ནང་བཞག་པའི་སྐབས་ མི་སེར་མཉམ་ཁུང་ཚུ་ལུ་
ཞབས་རྟོག་འདི་མ་ཐོབ་པའི་ སྤན་ལུ་ཚུ་རྫོང་ཁག་༢༠ ནང་ལས་སྟོན་དེ་ འདྲ་མཉམ་
སྟེ་ཐོབ་ཐབས་ལུ་ གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཐབས་ཤེས་སྟོན་དགོ་པའི་ལུ་བ་སྟོན་པ་

བཞིན་ འཕུལ་སྒྲུང་འདི་ཚུ་ སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས་ལས་འཛིན་ཚད་ཀྱི་ ལེན་ཡོད་ཟེར་ཅུ་
ཡི།

ད་རུང་ ཚྲིག་སྐྱོང་དུག་ཀྱི་ ཉེ་མའི་ལམ་ལུགས་ནང་སྟབས་མ་བདེས་ ག་ཅིག་ཨིན་
ན? དེ་ལས་ ད་ལྟོ་འཕུལ་ཆས་འདི་བཟོ་དགོ་པའི་སྲིད་ཆུང་དང་ དམིགས་པ་ཚུའི་
སྐོར་ལས་ སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས་ལས་འཛིན་ཚད་ཀྱི་ངོ་ཚབ་ཀྱིས་ ཚྲིག་སྐྱོང་དུག་ལུ་
དགོ་བ་སྟེ་ གསུང་གོས་འབྱུང་ཡོད་མི་ལུ་ ངོ་ཚབ་ཀྱིས་ སོ་ནམ་འཕུལ་ཆས་ཚུ་ སོ་
ནམ་ཚུ་སྐྱེད་ལས་རྒྱུ་ལས་ཚུ་གིས་ བདག་འཛིན་འབད་དགོ་པའི་སྐབས་ གཞན་
ཞབས་ཏྲིག་ཚུ་ལུ་ ཐོ་ཤོག་ཡོད་པ་དང་ དེ་མ་ཚད་ ཉམས་བཅོས་ཚུ་འབད་དགོ་པའི་
སྐབས་ལུ་ སོ་ནམ་ཚུ་བསྐྱེད་ལས་རྒྱུ་ལས་གི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ཉན་ཅུ་ཕུལ་
དེ་ལས་ སོ་ནམ་འགོ་དཔོན་བཟུང་དེ་ ལུང་ཕྱགས་དང་ཡིག་ཚང་ལྟེ་བ་སྟོད་སྟོད་ མི་
སེར་ཚུ་གི་ཞབས་ཏྲིག་ལུ་ ཐོ་ཤོག་ཡོད་པ་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ འབད་
ཐབས་དང་ མི་སེར་གི་ཞབས་ཏྲིག་ལུ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ཕུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ཨིན་ ཟེར་ཅུ་
ཡི། དེ་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་ སློབ་གཞི་དང་ལམ་སྟོན་གསར་པ་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་ ཚྲིག་སྐྱོང་
དུག་ལུ་ཅུ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཁྱི་འཛིན་གིས་ འཕུལ་སྒྲུང་འདི་ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གི་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་
བའི་སྐབས་ སྟབས་བདེས་མ་བདེས་བྱུང་ཡོད་མི་ཚུ་ ཅུ་ཡི། དེ་ལས་ ད་ལྟོ་ སོ་ནམ་
འཕུལ་ཆས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཞབས་ཏྲིག་གནང་ཡོད་མི་འདི་ལུ་ ཆ་བཞག་དགོ་བ་སྟེ་ཅུ་
ཡི།

དེ་འབད་མ་ལས་ ཚྲིག་སྐྱོང་དུག་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ དེ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ ཕུག་
ཡར་སེང་གིས་གཞིགས་པ་ད་ འཕུལ་མི་མང་མོས་ཐོག་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་

ངོས་ལེན་བྱངས་བཞིན་དུ་ ཏ་ལྟོ་ བཅོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གཞི་དང་ལམ་སྟོན་འདི་གིས་
མི་སེར་ཚུ་ལུ་ གཞན་ཐོག་སྤྱོད་འབྱུང་ཡོད་པ་ལས་ འབྱུང་བཅོས་མཛད་ནི་མེད་པའི་
སྟོན་ལུ་སྤྱུལ་ནིའི་ གྲོས་ཚད་གྲུབ།

༡- བཅོ་སྟོར་ཆུང་ལོ་གིས་ ཆེད་འོག་ནང་ལས་པར་ བཅོ་བྱུང་སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་ཉམས་
བཅོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ འཕྲུལ་ཆས་ཚུ་གྲ་ཁར་ལེན་དགོ་པའི་སྐབས་ གྲྲ་ཚད་ཚུ་ ལམ་སེལ་
ལས་ཁུངས་དང་བཅོ་སྤྱོད་གོང་འཕེལ་ཚད་འཛིན་གྱི་ གྲྲ་ཚད་གང་རུང་ཡང་ན་ རྩོང་
ཁག་ལས་རིན་བསྐྱར་གནང་ཐོག་ལས་ གྲྲ་ཚད་གང་ལེལ་བཅོ་གནང་དགོ་པའི་སྟོར་
ལས་ གྲོས་དོན་སྤྱུལ་ཡོད་མའི་ཐད་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱི་ཁ་གྲུག་ལས་ གྲོས་བསྐྱར་
ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཏ་ལས་པར་ གྲོ་བྱུང་གི་ལས་སྐྱེ་རེ་འབད་དགོ་
པའི་སྐབས་སུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རིམ་བསྐྱར་འབད་ཡོད་པའི་ རིང་གོང་ཁར་
རང་རང་སོ་སེའི་ ཆེད་འོག་ནང་སྤྱུལ་ཆས་དང་སྤྱོད་འཁེར་ག་ཅི་རང་ གྲྲ་ཁར་ལེན་
རུང་ དེ་དང་འཁྲིལ་སྟོན་དགོ་པའི་ གྲོས་ཚད་གྲུབ།

འདི་མ་ཚད་ ཕྱིས་ལོ་༢༠༡༧-༢༠༢༠ ལོའི་དོན་ལུ་ ཡང་ འཕྲུལ་ཆས་དང་སྤྱོད་འཁེར་
ཚུ་ག་ཅི་རང་གྲྲ་ཁར་ལེན་རུང་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རིན་བསྐྱར་འབད་ཡོད་པའི་གྲྲ་
ཚད་ཁར་ ལམ་ལུགས་དང་འཁྲིལ་སྟོན་ དགོ་པའི་གྲོས་ཚད་གྲུབ།

༤། ཤེས་རིག

༡- གྲོང་དམངས་མི་གིས་ ཏ་མ་ལ་ལུ་ཡོད་པའི་ སྐར་གི་སྟོབ་ཟུ་འདི་ ཤེས་རིག་ལྟན་
ཁག་གི་ ཕྱིས་ལེན་ཡོད་རུང་ ཏ་ཚུན་ སྟོབ་ཟུའི་འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཏ་ལྟོ་
ཕྱག་ལཱ་གནང་པའི་གང་ཡོད་པ་ཅིན་ གནས་སྤངས་ག་ཅི་བཟུམ་ཅིག་ཁར་ རྟོན་ཡོད་
ག་ཟེར་བའི་བྱི་བ་དང་བཅད་པ་སྟེ་ གྲོས་དོན་སྤྱུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཤེས་རིག་གཙོ་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ༡་མ་སློབ་གྲྭ་འདི་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག་གི་
ཕྱིས་ལེན་ཏེ་ ལོ་ངོ་གཅིག་འགྱུ་ཡོད་པ་དང་ གནད་དོན་འདི་ ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག་གི་
ལྷན་རྒྱུས་གཞུང་ཚོགས་ལུ་ཕུལ་ཡོད་པ་ལས་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་ ག་ཅི་གཞི་བཙུགས་
འབད་ནི་ཨིན་ན་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སྤྱི་དབུས་ཨིན་མ་ལས་ གྲོས་ཐག་འདི་ལྷན་རྒྱུས་
གཞུང་ཚོགས་ལས་བཅད་ནི་མ་གཏོགས་ ས་གནས་གཞུང་ལུ་དབང་ཆ་མིན་འདུག་ཟེར་
ཞུ་ཡི། དེ་ལས་ ས་ཁོངས་འདི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་བཟོ་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ རྒྱལ་འཛིན་
གཙུག་ལག་སློབ་སྡེའི་འགོ་ལུ་སྡེ་ ཕྱག་ལུ་ཚུ་མཛད་ནི་དང་ ལག་ཤེས་སྦྱོར་བཅར་སྡེལ་
ཁང་བཟོ་བ་ཅིན་ ལས་གཤོག་ལྷན་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཨིན་མས་ལས་ ཤེས་རིག་དང་
འབྲེལ་བ་མེད་འོང་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་ལུ་ གསུང་གོས་ཚུ་འབྲེལ་བྱིན་མཛད་ཐོག་ལས་ སྤྱི་མའི་ཚོགས་འདུའི་གོས་ཚོད་
བཞིན་ ཡང་བསྐྱར་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་ ཐབས་དང་གནད་སྐབས་སྟོན་ ཐོག་ལས་
མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་དང་སྦྱོར་བཅར་སྡེལ་ཁང་ ག་ཅི་རང་གཞི་བཙུགས་གནད་རུང་ ལུན་
མ་རིང་མ་ལས་གཞི་བཙུགས་གནད་དགོ་པའི་ཞུ་བ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ ལས་
ཁུངས་ཚུ་ནང་ཕུལ་ནིའི་གོས་ཚོད་གྲུབ།

༩༽ བགས་ཆ་ལ།

༡- བར་ནོ་ཆེད་འོག་ཏྲངས་ལས་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཆེད་འོག་ནང་འཁོད་ ཤིང་ཆས་གྱི་
ཐོག་ལས་བཟོ་སྐྱོན་གྱི་ལཱ་འབད་བའི་སྐབས་ རང་བཞིན་གོང་འཕེལ་ལས་འཛིན་ཚད་
ལས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོང་ཚད་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཤིང་གི་ཐོབ་ལམ་བཟོ་ཡོད་མི་འདི་ མི་
སེར་ཉམ་རྒྱུང་ཚུ་ལུ་ སྐབས་མ་བདེ་མ་ཡོད་པ་ལས་ ཉེ་འདབས་གྱི་ མངའ་སྡེ་བགས་

ཚལ་ཡིག་ཚང་ལས་ གནང་བ་སྔོན་ཐབས་ཡོད་པ་ཅིག་སྟེ་ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་
འབད་དགོ་པའི་གྲོས་དོན་ཕུལ་ཡི།

དེ་ཡང་ གནས་ལོ་༢༠༡༤ ལུ་ཚུ་ཚོད་ བཟོ་སྐྱེན་གྱི་ལཱ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་ མངའ་སྡེ་
ནག་འཆལ་གྱི་ ཚོག་ཐམ་ཚུ་གནང་སྟེ་ ལཱ་ཚུ་འབད་བའི་སྐབས་ དཀའ་ངལ་ཚུ་མ་
ཐོན་རུང་ བྱལ་ལས་ ལམ་ལུགས་འགྱུར་བཅོས་འགྱུར་ཡོད་མི་འདི་ བཟོ་སྐྱེན་གྱི་ལཱ་
འབད་བའི་སྐབས་ རང་བཞིན་འཐོན་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་ལས་འཛིན་ཚད་ལས་ ཤིང་
ཆས་ཚུ་ ཉེ་དགོཔ་སྟེ་ཡོད་མི་འདི་གི་ དཔེར་ན་ ཁྲོང་རྒྱུ་འོག་གི་དོན་ལུ་ དཀའ་
ངལ་ཚུ་མེད་རུང་ ཤིང་མཁར་ བར་དོ་ འབྲོག་དཀར་ བཟུམ་ཅིག་ནང་སྟེ་བ་ཅིན་
ཤིང་ཆས་ཚུ་ལེན་པ་ སྤྱིད་མཁར་དང་ ཡང་ན་ ཉིང་ཉི་བི་ལུ་འོང་དགོ་པའི་སྐབས་
ལམ་གྱི་གནས་སྤངས་ལས་བརྟེན་ ལཱ་ཁག་བཏང་དོ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ལཱ་འབད་ནི་འདི་དུས་
ཚོད་ལུ་ཡང་ ཐོ་ཕོག་ཡོད་པ་སྟེ་ལྟ་ཡི། དེ་འབད་མ་ལས་ གནང་བ་ཚུ་མངའ་སྡེ་ནགས་
ཚལ་ནང་ལས་གནང་སྟེ་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ རང་ར་སོ་སོའི་རྒྱུ་འོག་དང་ ས་ཁོངས་གྱི་
ཉེས་འདབས་ལུ་བཏོག་ཞིན་མ་ལས་ གོང་ཚད་གྱི་ཐད་ཁར་ ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་
སེམས་གྱི་འཇལ་སྟེ་ གནང་ཐབས་ཅིག་དགོ་པའི་ལཱ་བ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ནགས་ཚལ་གཙོ་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཉེ་མའི་ལམ་ལུགས་ནང་ལུ་ ཤིང་
ཆས་ཚུ་སྟོན་ནི་དང་ ཚོག་ཐམ་བྱིན་ནི་འདི་དབང་ཆ་ཡོད་རུང་ ལམ་ལུགས་འདི་ སྤྱི་ལོ་
༢༠༡༢ འི་ བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ དབང་ཆ་ཚུ་མེད་པ་
སྟེ་བཟོ་ཡོད་རུང་ སྤྱིད་བྱས་གྱི་ཐད་ཁར་ ཡིག་ཚང་ཁ་ཐུག་ལས་འབད་ཐབས་ག་ཅི་
ཡང་མེད་རུང་ མི་མེར་གྱི་སྐབས་བདེ་སྐྱུག་དང་ དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ལུ་ མངའ་

སྤྱི་ལོ་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ལོ་བའི་ལོ་ལྷན་དང་འབྲེལ་ རྒྱུ་སྤྱོད་ཚུ་ཕུལ་འདི་
རང་ཡོད་དང་ ད་ལས་ ཡང་ཡང་རྒྱུ་སྤྱོད་ཚུ་ཕུལ་འོང་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་ལས་ འབྲེལ་མི་ཚུ་འི་བར་ནང་ གསུང་གོས་ཚུ་ཞིབ་ཞིབ་སྤྱོད་གནང་བའི་སྤྱི་ལོ་ རང་
བཞིན་འཐོན་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་ལས་འཛིན་ཚད་ལུ་ མི་སྤྱོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་
ལས་བརྟེན་ མི་སྤྱོད་ཚུ་ཞིབ་ཀྱིས་ཕུལ་ནི་ནང་ དཀའ་ངལ་ཡོད་ལུ་ཚུ་ ཞུ་ཡོད་པ་
དང་ ཤིང་ཆས་ཚུ་གི་གནང་བ་འདི་ མངའ་སྤྱོད་གནང་འཚལ་ཁ་ཐུག་ལས་གནང་སྤྱོད་
ཤིང་གི་ཐོ་ཚུ་ཡང་ མངའ་སྤྱོད་གནང་འཚལ་ལས་གནང་ཞིན་མ་ན་ ཤིང་ཚུ་བརྟེན་ནིའི་
ཐད་ལུ་ རང་བཞིན་འཐོན་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་ལས་འཛིན་ཚད་ཀྱི་ བརྟེན་ཏེ་མི་སྤྱོད་ལུ་
སྤྱོད་ཐབས་བཟོ་དགོ་པའི་གསུང་གོས་བྱུང་ཡི།

དེ་འབད་མ་ལས་ གནང་དོན་འདི་གི་ཐད་ཁར་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཚུ་ནང་ ཤིང་
ཆས་ཚུ་གི་གནང་བ་འདི་ མངའ་སྤྱོད་གནང་འཚལ་ཁ་ཐུག་ལས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཤིང་
ཚུ་གི་ཐོ་ཚུ་འདི་ མངའ་སྤྱོད་གནང་འཚལ་ལས་གནང་ཞིན་མ་ན་ ཤིང་ཚུ་བརྟེན་ནིའི་ཐད་ལུ་
རང་བཞིན་འཐོན་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་ལས་འཛིན་ཚད་ཀྱིས་ བརྟེན་ཏེ་མི་སྤྱོད་ལུ་ སྤྱོད་
ཐབས་བཟོ་གནང་དགོ་པ་དང་ ཡང་ན་ རང་བཞིན་འཐོན་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་ལས་
འཛིན་ཚད་ཀྱི་ ཤིང་ཆས་སྤྱོད་སའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ མི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་བའི་སྤྱི་ལོ་
འབྲེལ་ གཞི་བཙུགས་གནང་དགོ་པའི་སྤྱོད་ཚུ་ཞི་ གོས་ཚུ་གྲུབ།

༡- ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནི་དོན་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་གི་ཤིང་ཆ་ཐོ་ལས་ གནང་
དགོ་པའི་སྤྱོད་ལས་ བར་དོ་ཆེད་ཀྱི་གོས་དོན་ཕུལ་མི་བཟུམ་སྤྱོད་ སྤྱོད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་
བཞིན་ སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་གི་ཐོ་ལས་ཐོག་ལུ་ གོང་ཚད་མར་ཡབ་སྤྱོད་ གནང་ཐབས་ཅིག་ཞུ་
ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཚུ་ལུ་ ཞུ་བ་ཕུལ་ནིའི་གོས་ཚུ་གྲུབ།

༡༽ གསུང་གྲོས་སྒྲུབ་ཚོགས།

༡- རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་དོ་ཚབ་ རྫོང་རབ་ཀྱིས་ རྫོང་ཁག་དང་གློད་འོག་བདག་
སྐྱོང་ལས་གནང་བ་མེད་པར་ ཕྱི་ལས་ལས་འགུལ་ཚུའི་ཐོག་ལས་ ལས་སྒྲུབ་ཚུ་འགོ་
བཙུགས་མ་ཚོག་པའི་གྲོས་དོན་ཕུལ་ཡི།

འདིའི་སྐོར་ལས་ འཕུས་མི་དང་ལྷ་རྟོགས་པ་ཚུ་གི་བར་ན་ གསུང་གྲོས་གནང་པའི་
སྐབས་ རྫོང་ཁག་གཞན་ཁར་ལས་པར་ སྤྱོད་མི་མི་དོམ་ཚུ་གི་ ལས་འཆར་ཚུ་བཟོ་
ཐོག་ལས་ མི་སྡེ་ལས་གནང་བ་མེད་པར་ ལཱ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་འབད་ད་ རྫོང་ཁག་
ནང་གི་ འཆར་གཞི་དང་ལམ་ལུགས་ཚུ་ལས་བཞུལ་མ་ཚད་ གཞན་སྐབས་མ་
དེབ་ཚུ་ཐོན་སྤེད་པ་ལས་བརྟེན་ རྫོང་ཁག་དང་གློད་འོག་ དེ་ལས་ མི་སྡེ་ལས་གནང་
བ་མེད་པར་ ལས་འགུལ་ཚུ་ག་ཅི་རང་ཨིན་རུང་ གནང་བ་སྤྱོད་མ་ཚོག་པའི་ཞུ་བ་
འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་ཁུངས་ དེ་ལས་ ལས་སྡེ་ཚུ་གནང་བ་ཏང་ནིའི་དང་
གལ་སྤེད་ གོང་གི་གནང་བ་ཚུ་མེད་པ་ཅིན་ རྫོང་ཁག་ནང་ལས་འགུལ་འདི་ཐོག་
ལས་སྒྲུབ་ཚུ་འབད་མི་བཙུག་ནི་ཨིན་པའི་གྲོས་ཚེད་གུལ།

ད་རུང་ གཞན་ཡང་ རྫོང་ཁག་ནང་ལཱ་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཅི་སྐྱེད་ རབ་གནང་དབང་སྐྱེད་
ཚུ་འབད་ནིའི་དོན་ལས་ གླ་སྐྱེལ་ མཁན་པོ་དང་ ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེལ་མགོན་ ལས་རིམ་ཚུ་
ག་ཅི་རང་འགོ་བཙུག་འཐབ་རུང་ རྫོང་ཁག་ནང་མ་འོང་པའི་སྤྱི་གོང་དང་སྤྱོད་ཚར་བའི་
ཤུལ་ལཱ་ ལོག་ནམ་འབྱོར་ཡོད་པ་ཨིན་ན་ཚུ་ གནང་བ་དང་སྤྱན་ཞུའི་དོན་ལས་ རྫོང་
ཁག་སྐོལ་འཛིན་ཁ་ཐུག་ལས་ ཁུབ་བསྐྱུགས་གནང་དགོ་པའི་གྲོས་ཚེད་གུལ།

༡- བེང་མཁར་ཆེའོ་གིས་ ཆེད་འོག་གི་ས་ཕྱག་གྲང་༣ ལས་ས་ཁྲལ་འདི་ གཞུང་གི་
ཆེད་འོག་ལུ་གནང་ཡོད་རུང་ རྩལ་ཅིག་ལས་ ས་ཁྲལ་འདི་གཞུང་གི་འོང་འབབ་གི་
མ་དངུལ་ཕྱིས་དེབ་ནང་ ཡོངས་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་བཙུགས་དགོ་ཟེར་ སྦྱོར་བཅར་གནང་
མི་ལུ་དོག་གསལ་ཞུ་དགོཔ་འདི་ཡང་ ཡོངས་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་
ཚོགས་གི་ ཕྱིས་དེབ་ནང་མེན་པར་ སྤང་སྤང་ཆེད་འོག་རང་ར་སོ་སོའི་ ཕྱིས་དེབ་ནང་
གནང་ཐབས་ཅིག་ཞུ་དགོཔའི་ སྐྱོང་དེབ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚྲིག་སྐྱོང་དམངས་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ གསུང་གོས་ཚུ་ཞིབ་ཞིབ་འབད་གནང་ཞིན་མ་
ལས་ སྒོ་སེམས་གཅིག་མཐུན་གི་གོ་ལས་ ཡོངས་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་
ལྷན་ཚོགས་གི་ ཕྱིས་དེབ་ནང་མེན་པར་ སྤང་སྤང་རང་ ཆེད་འོག་རང་ར་སོ་སོའི་ ཕྱིས་
དེབ་ནང་ གནང་ཐབས་གི་ཞུ་བ་ཕུལ་ནི་ལུ་ རྒྱལ་སྦྱོར་ཡོད་མེད་ ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་
གཟིགས་པ་ད་ འཇུག་མི་མང་མོས་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ རོས་ལེན་བྱུང་མ་
བཞིན་ཏུ་ སྐྱོང་ཚོང་གྲུབ།

༢- གྲོང་དམངས་མི་གིས་ གཞུང་སྐྱོང་གཞུང་ཚན་ནང་ སྦྱོང་འཁོར་ལམ་གི་སྦྱོར་
ལྷན་ཁར་ ཕྱགས་སྒྲིགས་སྒྲིགས་སའི་ས་ཁོངས་ བཅོ་སྐྱོང་འབད་ནིའི་ཐད་ཁར་ ས་
ཁོངས་འདི་ སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་བཅོན་གི་ཕོ་བྲང་རྩ་བ་ལུ་ཡོད་པ་ལས་ གནས་བདག་འདི་
ཁོད་པའི་ཁྱེད་གི་ གཞུང་ཚན་ནང་ལུ་ ཁྱེད་རན་ཚུ་བྱུང་སྟེ་ནི་ཞིན་མ་དང་ ས་ཁོངས་
འདི་ གཞུང་ཚན་གི་ཉེ་འདབས་ལུ་འབད་ཤ་ལས་ གཞུང་ཚན་ནང་ཕྱགས་སྒྲིགས་དང་
འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་འབྱུང་སྟེ་ནི་ཞིན་མ་དང་ དེ་ལས་ གཙོ་བོ་གཅིག་རྒྱུང་ཁག་
བདག་སྦྱོང་གི་ མི་སེར་དང་གོས་བསྐྱོན་མེད་པར་ ས་ཁོངས་རོས་འཛིན་སྦྱོང་ཡོད་པ་མ་
ཚད་ ས་གནས་ནང་ཡོད་པའི་མི་སེར་ལས་ ཉོག་མེད་ཡང་མ་ལེན་པར་ འཆར་གཞི་

བཅུམས་ཡོད་པ་ལས་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་ བཟོ་སྐྱོད་འདི་མ་བརྟུབ་སྟེ་ གོས་དོན་ཕུལ་
ཡི།

དེ་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་འགོ་དཔོན་ངོ་ཚབ་གྱིས་ ས་གནས་འདི་ལམ་ལུགས་
གར་ རྫོང་ཁག་ནང་ལས་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་པ་དང་ དེ་ནང་
ལུ་ མ་བརྟུབ་པའི་ལཱ་རས་ཡོད་པ་ཅིན་ རོས་ལེན་འབད་འོང་བེར་ཁུ་ཡོད་པ་དང་ ད་
རུང་ ས་ཁོངས་འདི་འཐད་ཁར་ ཞབས་རྟོག་ལྷན་ཁག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ དབྱེ་ཞིབ་
འབད་བའི་ལུ་ལས་རྒྱུ་མ་ཅིག་ མཐའ་འཁོར་ཉོག་མེད་ལག་འཁྱེར་ཐོབ་བེར་ཁུ་ཡི།
དེ་ལས་ ཉོག་འཚལ་གཙོ་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ད་ལྟོ་ ཉོག་འཚལ་ཁ་ཐུག་ལས་
ཡང་ དབྱེ་ཞིབ་ཚུ་འབད་བའི་གང་ཡོད་བེར་ཁུ་ཡི།

དེ་ལས་ སློ་མོར་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱ་འབབ་ས་གནས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ ཉེ་མའི་ ཕུགས་
སྟགས་བཀོ་སའི་ས་ཁོངས་འདི་ རྒྱའི་རྒྱ་ལུ་གཞི་རྒྱུ་ཡོད་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མ་
དཔུལ་རྒྱ་ཡང་ ཁོང་རའི་ཁ་ཐུག་ལས་ གནང་ཡོད་པ་དང་ ག་དེམ་ཅིག་སྟེ་ མ་དཔུལ་
རྒྱ་ དུས་ཅི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩ པའི་ནང་འཁོད་ སྤྱི་མ་རྒྱལ་ས་པ་ཅིན་ ལོག་འགྲོ་ནི་ཉན་ཁ་
ཡོད་བེར་ཁུ་ཡི།

དེ་ལས་ ངང་ལ་རྒྱུ་གིས་ ཕུགས་སྟགས་རྒྱ་མེ་བཏང་ནི་དང་ ཕུགས་སྟགས་འཛིན་
སྐྱོང་གི་ ལམ་ལུགས་རྒྱ་ག་དེ་སྟེ་ཡོད་པ་བེར་ ཅི་བ་ཁུ་ཡི།

དེ་ལུ་ དྲུག་མོར་རྫོང་བདག་གིས་ ཕུག་སྟན་བཀོ་སའི་ས་ཁོངས་བེར་བའི་སྐབས་ ཉེ་མ་
བཟུམ་སྟེ་ཕུག་སྟགས་རྒྱ་ གར་ ས་ཁོངས་གཅིག་ནང་སྐྱུགས་ཏེ་ མེ་བཏང་མི་མེན་
པར་ མཐའ་འཁོར་དང་ལྷན་ཁ་ གནས་བདག་ཞི་བདག་རྒྱ་ལུ་ སུར་ཅི་རྒྱ་ལས་བརྟེན་
ཕུགས་མ་ཁོས་པའི་ཐབས་ མི་མེར་རྒྱ་ལུ་ ཁོབ་ས་བཟོ་རྒྱལ་ས་པའི་གནས་སྐབས་ དེ་

ལས་ སྤྱིར་བཏང་གཞུང་གི་ལས་སྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་ཁག་ཁྲིམ་དང་ དེའི་ཉེ་འདབས་ལུ་སྤྲོད་མི་ཚུ་ལུ་
ཕན་ཐོག་པའི་ཁར་ གཞུང་གི་སྤྱི་བུས་དང་ལས་ལུགས་ལས་མ་བརྒྱལ་བར་ ཕྱགས་
སྟེགས་ལྷགས་བཟོ་སྐྱེན་འབད་ནི་སྤྲོད་ཡོད་ཟེར་བུ་ཡི། དེ་ཡང་ དང་པ་ ས་ཁོངས་འདི་
ནང་ ཕྱག་སྟེགས་ཚུ་རུལ་བརྟུབ་དང་མ་བརྟུབ་ ལྷགས་དང་གི་བ་ཤོག་ ཤོགས་གུ་དང་
དམ་སྤྱིས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་སེལ་ཚུ་ ཁྲིམ་ནང་ལས་རྒྱབ་དགོས་དང་ བསྐྱེད་ཚུ་ཡང་
དེ་བཞིན་འབད་ནི་དང་ དེ་ལས་ ཕྱགས་སྟེགས་བཀོ་སའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་སྤྲོད་པའི་
སྐབས་ འདི་ཚུ་སྤྱིར་སྤྲོད་ཚུང་ལཱ་འབད་མི་ཚུ་ལུ་སྤྲོད་དེ་ ཕྱི་སེལ་རྒྱབ་ནི་ཨིན་མ་
ཚད་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་ཕྱག་སྟེགས་ཚུ་ མེ་བཏང་ནི་ལ་སོགས་པ་ མཐའ་འཁོར་ལུ་
གཞོད་པའི་ལཱ་ཚུ་རྩ་ལས་མེད་འབད་མ་དགོས་དང་ ཕྱག་སྟེགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐད་ལུ་
ལས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ལྷན་ཁག་ཚུ་ཡང་ དམ་དམ་སྤྲོད་འབད་ནི་ཟེར་བུ་ཡི།

འདི་འབད་མཁའ་ལས་ ཚོགས་དམངས་ཀྱི་བར་ན་ གྲོས་བསྐྱར་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤྲོད་ གནང་
ཞིན་མཁའ་ལས་ དཔེ་སྤྱིར་ཚུང་བདག་གི་འགོ་འབྲེན་ཐོག་ལས་ ཚུང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་
མི་སེར་ཚུ་ལུ་ གོ་བཅུ་སྤྲོད་དེ་ མི་སེར་ཚུ་ལས་ ཉམ་མེད་ལག་ཁྱེར་ལེན་དགོས་དང་
གལ་སྤྱིད་ མི་སེར་ཚུ་གི་ཉམ་མེད་མ་བྱིན་པ་ཅིན་ ཀྱང་ཆེད་འོག་ཁ་ཐུག་ལས་ ས་སྤྱོད་
སོ་སོ་ཅིག་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་ཚད་གུ་བ།

༤- རང་སྐྱོར་ཆེལ་གིས་ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་ མི་སྡེ་ལྟེ་བའི་ཡིག་ཚང་ཉམས་
བཅོས་འདི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་དང་འབྲུག་གོང་འཕེལ་དངུལ་ཁང་གཉིས་ལས་ ག་
གི་ ཉམས་བཅོས་འབད་ནི་ཨིན་ནའི་སྐྱོར་ལས་ གྲོས་དོན་ཐུལ་ཡི། དེ་ཡང་ མི་སྡེ་ལྟེ་
བ་འདི་ མི་སེར་ལུ་ཞབས་ཏོག་ཐུལ་མི་ཡིག་ཚང་ཅིག་ཨིན་རུང་ ཉམས་བཅོས་འབད་

ནིའི་ཐད་ལུ་ ཆེད་འོག་གི་ཁ་ཐུག་ལུ་ ཁལ་བཏབ་དོམ་ཡོད་པ་ལས་ ཆེད་འོག་གི་
འབད་དགོ་ཟེར་བའི་སྐབས་ ཁལ་འདི་ཡང་ག་ལུ་ སྤྲོད་པ་ནི་ཨིན་ན་མ་ཤེས་ཟེར་ལྟ་ཡི།
དེ་ལུ་ འབྲུག་གོང་འཕེལ་དངུལ་ཁང་གི་ འཛིན་སྐྱོང་པ་གིས་ སྤོན་མ་ས་གནས་གཞུང་
སྐྱོང་ལས་ཁུངས་དང་ འབྲུག་གོང་འཕེལ་དངུལ་ཁང་ དེ་ལས་ བརྟམ་འབྲུལ་རིག་
དང་བརྟམ་འབྲུལ་ལས་ཁུངས་ གསུམ་གྱི་བར་ན་ཞལ་འཛུམས་ཅིག་ འཚོགས་ཡོད་
པའི་གྲོས་ཚད་ནང་ གལ་སྤྱིད་ ཉམས་བཅོས་ཀྱི་ཟད་ཅིས་འདི་ དངུལ་ཀྲམ་4000/-
[སྟོང་ཕྲ་ལྔ] ལས་ལྷག་ཡོད་པ་ཅིན་ འབྲུག་འབྲུལ་རིག་དང་བརྟམ་འབྲུལ་ལས་
ཁུངས་ཁ་ཐུག་ལས་འབད་ནི་དང་ ཟད་ཅིས་འདི་ དངུལ་ཀྲམ་4000/- ལས་ཉུང་བ་
ཅིན་ འབྲུག་གོང་འཕེལ་གྱི་འབད་ནི་སྤྱི་ཐུབ་ཡོད་ཟེར་ལྟ་ཡི། དེ་མ་ཚད་གནད་དོན་
འདིའི་ཐད་ཁར་ ས་གནས་གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ འགན་འཁུ་ཚུ་ག་ལུ་བཀལ་ནི་ཨིན་
ནའི་སྐོར་ལས་ གྲོས་འབུལ་ཕུལ་བ་ཅིན་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་ཟེར་ལྟ་ཡི།
དེ་ལུ་ ཁྱི་འཛིན་གྱི་ ཆེད་འོག་དང་འབྲུག་གོང་འཕེལ་དངུལ་ཁང་གཉིས་ལས་ མི་སྡེ་
ལྷོ་བ་འདི་ ས་ཁོངས་ནང་བདག་འཛིན་ག་གི་འབད་ནི་ཨིན་ན་ འགན་ཁྱི་ཁ་གསལ་སྡེ་
བཟོ་དགོ་པའི་ ལྷོ་བ་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ལུ་ གྲོས་འབུལ་ཕུལ་མི་ལུ་
རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ ཕུག་ཡར་སེང་གིས་གཟིགས་པ་ད་ འབྲུས་མི་མང་མོས་ཐོག་ལས་
རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ ངོས་ལེན་བྱུང་མ་བཞིན་ཏུ་ གྲོས་ཚད་གྲུབ།

༥- ནང་འཁོད་རྩུབ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར་ལས་ གོ་བརྟམ་སྤྱོད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཆེད་འོག་ནང་འཁོད་
འཆར་དངུལ་བཞག་དགོ་པའི་སྐོར་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གྲོས་བསྐྱར་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་

སྤྱི་གནང་ཞིན་མ་ལས་ བྱང་འཁོད་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལས་ མ་དངུལ་འདི་ ལས་སྣ་
ག་ཅི་གི་རྟོངས་བཏང་རུང་ མ་བརྟལ་མེད་པ་སྤྱི་ གྲོས་ཚོད་གྲུབ།

བཞི་པ་། མཐུག་གོལ་རྟོན་འབྲེལ་མཛད་རིམ།

རང་ལུགས་གནས་ལོ་ ས་མོ་ཕག་ལོ་ རང་ཟླ་༤ པའི་ཚེས་༡༤ ལུང་མ་ སྤྱི་ལོ་
༢༠༡༩ ཟླ་༥ པའི་ཚེས་༡༤ ལུ་ རབ་སྤེའི་བླམ་གནས་བརྟན་ དགོས་དགོས་རྒྱུ་
བདག་ རྒྱུ་རབ་ དུང་པ་ དེ་ལས་ འབྲེལ་མི་ཡོངས་དང་ ལྷ་རྟོགས་པ་ཡོངས་
ལུ་ གཞུལ་སྤྱད་རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་རོ་ཚབ་ཀྱིས་ རྒྱུ་ལག་
ཚོགས་འདུ་ཐེངས་༤ པ་ ཚོགས་པའི་སྐབས་ལུ་ གྲོས་གཞི་དང་འབྲེལ་ ག་ར་གི་
བཅའ་མར་ལེགས་ཤོམ་སྤྱི་གཏོགས་ཏེ་ མཐར་འཁྱོལ་ཅན་ཅིག་སྤྱི་འགྱུ་ཡོད་མི་ལུ་
བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ལུ་ཏེ་ འཆར་ལོ་༢༠༡༩-༢༠༢༠ འི་ ལས་སྣ་རྩལ་ དུས་ཚོད་
ཁར་སྤྱོད་ཅི་ལྟ་ལུ་རྩལ་རྩལ་ཏེ་མཛད་དགོས་དང་ མ་དངུལ་རྩལ་ལེགས་ཤོམ་སྤྱི་
དགོས་དང་ ལོག་གཞུང་ལུ་ལུ་ཅི་མེད་པའི་ སྤྱི་ལས་ལུ་སྤྱི་ ཚོགས་འདུ་ནང་
བཅའ་མར་གཏོགས་གནང་མི་ལུ་ བཀའ་ངེས་དགའ་འཛོམས་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

མཐུག་རང་ འབྲེལ་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱུག་གི་ཕམ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་
ཆེ་དང་ མི་དབང་སྤྱི་འཁོར་ལྷན་རྒྱུས་ཡོངས་ སྤྱི་ཚོ་ཞབས་པད་བརྟོན་ མཛད་པ་
འཕྱིན་ལས་དར་ཞིང་རྒྱས་ རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་སྤྱི་ དབང་རྩལ་གཞུང་
བརྒྱུད་ཀྱི་ མངའ་འོག་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ རང་བཅོལ་བརྟན་ཐབས་དང་
འབྲུག་པའི་མི་སེར་རྩལ་ རྩལ་བར་ཆེད་དང་ བདེ་ལྟ་ལུ་འབྲུག་རྩལ་ཅོད་མེད་པར་

སེམས་མཐུན་གྱི་གོ་ལས་ དཔལ་འབྱོར་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་ དག་འཕྱིད་གྱི་དཔལ་ལུ་
ལོངས་སྤྱོད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་དང་ ལྷ་རྟོག་པ་ཡོངས་ཀྱིས་
མངོན་པར་མཐོ་བའི་གསེར་ཁྲི་ཙུ་བར་ དད་དམ་སྟོན་མེད་གྱི་གོ་ལས་ ཞབས་
བརྟེན་དང་ བཀྲིས་སྟོན་ལམ་ དེ་ལས་དམ་ཚིག་གཙང་བའི་བཀྲིས་ཁ་དར་ཕུལ་ཏེ་
གཞུང་སྐྱོང་ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ལྔ་ པ་ གྲོས་གནང་ཡོད།

སྤྱི་ཚེས་ ༢༠/༠༤/༢༠༡༧ ལུ།

(ཀྲན་བཟང་འབྱུར་མེད་)
ཁྲི་འཛིན་རྒྱ་བཀྲིས་ཚོགས་འདུའི་

༣ ས་གནས་གཞུང་གཉིས་པའི་ གཞུལ་སྐྱོད་ཁྲིམས་ཚུགས་འདུ་ཐེངས་༤ པའི་ འཇུག་
མའི་མིང་གྲོ།

ཨང་།	མིང་གསལ།	གོ་གནས།
༡	ཀུན་བཟང་འབྲུར་མེད།	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་རྒྱུ་ཚབ་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།
༢	ཆེ་རིང་དབང་ལྷུག་	འབྲུག་དཀར་ཀློང་།
༣	རྡོ་དབང་ལྷུག་	ནང་སྐྱོར་ཀློང་།
༤	འཕྲི་ཆེན་དབང་འདུས།	ངང་ལ་ཀློང་།
༥	བཀྲིས།	འཕངས་མཁར་ཀློང་།
༦	དངོས་གྲུབ།	ཤིང་མཁར་ཀློང་།
༧	དབང་རྒྱལ།	གྲོང་ཀློང་།
༨	ཆེ་རིང་བསྟན་འཛིན།	བར་རྩོད་མངས་མི།
༩	ཆོས་འཕེལ།	འབྲུག་དཀར་དམངས་མི།
༡༠	པདྨ་བསམ་གྲུབ།	སྐྱོ་ཤིང་དམངས་མི།
༡༡	དག་དབང་རྡོ་	ངང་ལ་དམངས་མི།
༡༢	ཆེ་རིང་ལོ་བུ།	འཕངས་མཁར་དམངས་མི།
༡༣	པདྨ་བཀྲིས།	ཤིང་མཁར་དམངས་མི།
༡༤	སངས་རྒྱལ།	གྲོང་དམངས་མི།
༡༥	བཀྲིས་ཆོས་སྟོན།	ཁྲོམ་སྡེ་རྒྱུ་ཚབ།
༡༦	བསོད་ནམས་ཉི་མ།	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་རྩེ་ཆེན། གྲོས་ཚོད་ཟིན་བྲིས་པ་༽

༣ ས་གནས་གཞུང་གཉིས་པའི་ གཞུལ་སྒྲུབ་ཆོག་མཚན་ལག་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་༥ པའི་ ལྷ་རྟོག་
པ་ཚུ་གི་ མིང་མཐོ།

ཨང་།	མིང་།	གོ་གནས།
༡	ཁྲོ་བཟང་རྟོ།	དཔོན་ཆོང་བདག
༢	ཀུན་བཟང་རྟོ།	ཆོང་རབ།
༣	བསོད་ནམས་རྟོ།	དྲུང་པ།
༤	ཕུར་ཆེ་རིང་།	ཆོང་ཁག་སྒོལ་འཛིན་འགོ་དཔོན།
༥	ཆ་དབང་བསམ་གཏན།	ཆོང་ཁག་དབུལ་ཕྱིས་འགོ་དཔོན་རི་ཆབ།
༦	ལབ་ཀྱ་མར	ཆོང་ཁག་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན།
༧	མོ་ཉན་ལུ་བ།	ཆོང་ཁག་བད་དོན་འཕུལ་རིག་འགོ་དཔོན།
༨	ཕུན་ཚོགས།	ཆོང་ཁག་སོ་ནམ་འགོ་དཔོན།
༩	དཀར་གཙུང་།	ཆོང་ཁག་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན།
༡༠	ཚུན་མཚོ་མོ།	ཆོང་ཁག་བཅག་འཕུ་འགོ་དཔོན།
༡༡	རྩོམ་དབང་ཕུག	ཆོང་ཁག་མཁོ་སྒྲུབ་འགོ་དཔོན།
༡༢	ཚུན་ལྷན་གྲུབ།	ཆོང་ཁག་སྒྲོ་ཞོར་འགོ་དཔོན།
༡༣	བསྟན་འཛིན་དབང་འདུས།	ཆོང་ཁག་མི་ཕྱིས་འགོ་དཔོན།
༡༤	ལུང་ལ་རྟོ།	ཆོང་ཁག་ཤེས་རིག་གཙུ་འཛིན་འགོ་དཔོན།
༡༥	ལྷག་པ་ཆེ་རིང་།	ཆོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་མཉམ་འབྲེལ་འགོ་དཔོན།
༡༦	བསོད་ནམས་བཟང་མོ།	ཆོང་ཁག་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་འགོ་དཔོན།
༡༧	ཚོས་རྒྱལ་བཟང་མོ།	ཆོང་ཁག་ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན།
༡༨	བཀྲིས་དོན་གྲུབ།	ཆོང་ཁག་ས་ཁྲུལ་འགོ་དཔོན།

༡༩	ནོར་བུ་བཟང་མོ།	རྫོང་ཁག་མཛེས་བཞོན་འགོ་དཔོན།
༢༠	འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།	རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་གོང་མ།
༢༡	ཀམ་དབང་ཕུག་	རྫོང་ཁག་ཤེས་རིག་གཙོ་འཛིན་འགན།
༢༢	ལས་སྦྱིད་ལྷ་འཛོམས།	བར་དོ་ཆེད་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན།
༢༣	ལས་སྦྱིད་ཚོས་གྲགས།	འབྲུག་དཀར་ཆེད་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན།
༢༤	ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།	སྒོ་ཤིང་ཆེད་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན།
༢༥	ཞུན་ཕུན་ཚོགས།	ནང་སྒོར་ཆེད་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན།
༢༦	བཀའ་སློན་བཟང་པོ།	ངང་ལ་ཆེད་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན།
༢༧	ལྷོན་སྒོལ་མ།	འཕངས་མཁར་ཆེད་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན།
༢༨	སི་ཏྲ་གྲུ་རུང་།	ཤིང་མཁར་ཆེད་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན།
༢༩	བགྲིས་རབ་བརྟེན།	ཀྲོང་ཆེད་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན།
༣༠	པ་སངས་སྟོབ་རྒྱས།	དྲུ་ར་ཡ་ནའི་ངོ་ཚབ།
༣༡	སངས་རྒྱས་རབ་རྒྱལ།	འབྲུག་གི་དདུལ་ཁང་།
༣༢	ཆོ་རིང་སྟོབས་རྒྱས།	ལམ་འབྲུལ་ཉེན་སྲུང་དང་སྦྱུལ་འདྲེན་དབང་འཛིན།
༣༣	པརྒྱ་བསམ་གྲུབ།	གནས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལེན་པ། འབྲུག་རྒྱུ་བསྐྱེད་ལས་འཛིན།
༣༤	ཞུན་ཕུན་ཚོགས།	འཛིན་སྦྱོང་པ། འབྲུག་གོང་འཕེལ་དདུལ་ཁང་།
༣༥	འཛིགས་མེད་རྟོ།	ནག་འཆལ་འགོ་དཔོན་གཙོ་འཛིན། མངའ་སྡེ་ནག་འཆལ་ཡིག་ཆང་།
༣༦	སངས་རྒྱས་རབ་རྒྱལ།	འབྲུག་གི་དདུལ་ཁང་།
༣༧	བསོད་ནམས་ཆོ་རིང་།	སོ་ནམ་འབྲུལ་ཆས་ལས་འཛིན་ཆད།

༣༥	འགྲིམ་དཔོན་གོང་མ་ ཚོ་ རིང་རྩོམ་།	རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྒྲེ།
༣༧	ཚོ་རིང་རྣམ་རྒྱལ།	གྲོང་གསེབ་ཚོང་ལས་གོང་འཕེལ་ཚད་འཛིན།
༤༠	སངས་རྒྱས་དབང་ལྷུག་།	འབྲུག་བརྒྱུད་འཕྲིན་ལས་འཛིན།
༤༡	ཚོ་རིང་སྟོབས་རྒྱས།	ལམ་འབྲུལ་ཉེན་སྲུང་དང་སྐྱེལ་འདྲན་དབང་འཛིན།
༤༢	པ་སངས་སྟོབས་རྒྱས།	ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས།